

İŞÇİLERİN SESİ

Sayı: 40 • 2 Ekim 1992 • 5000 TL (KDV Dahil)

toplumsal kriz, kirli savaş, tükenen parlamento darbe söylentilerinin üzerinde yükselen iktidar:

SAVAŞ HÜKÜMETİ

Kürtistan'da sürmekte olan savaş, rejimi "sivil" demokratikliğün "topyekün savaş" a göre yeniden örgütlendiği bir başkalaşıma doğru sürükliyor. Artık devlet, toplumun tümünü bir savaş alanı olarak tanımlamaktadır. Ve bu savaşın siyasal yönetimi de MGK tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu ülkede, demokrasi, insan hakları ve halkların kardeşliği yalnızca ezilen sınıfların gereksinimidir. Egemen güçler için böyleleri ihtiyaçlar sözkonusu değildir. Bu nedenle, ülkedeki siyasal rejimin nereye yöneldiğini anlayabilmek için, "demokrasi" nutuklarına değil, emekçi halkın kendi çıkarlarını savunmak için ne ölçüde örgütlendiğine bakılmalıdır.

Kürt toplumu tarihi-büyük toplumsal krizdir. İktidar, politika, toplumun farklı katmanlarını birbirine karşı düşman hale getirerek uyguluyor. İktidarın politikalarına aykırı düşen her tür-

den hak talebine ve harekete, "toplum düşmanlığı" damgası vuruluyor.

Türkler Kürtlere, esnaf ve memur işçilere, çalışan kesimler işsiz ve yarı işsizlere, kentliler köylülere, batıda yaşayanlar doğuda yaşayanlara, "itaatkar vatandaşlar" muhaliflere düşman ediliyor.

Siyasi iktidar ve parlamento "muhalifet" Türkiye toplumunu içten içe çürüten

bu politika üzerinde tam bir birlik içindeler. İsmail Cem, SHP adına meclis kürsüsünden yaptığı bir konuşmasında "Olaya (Kürt sorununa-İS) DYP-SHP hükümeti ile geçmiş hükümetler arasında farklı bir yaklaşım bulunmadığını, MGK açıklamalarının da yıllardır aynı olduğunu" itiraz ediyor. İzmir'in SHP'li Belediye Başkanı Çakmur, seyyar saucılığı yasaklama

adı altında kentteki Kürtleri ekmeğinden edip, "Kadifekaleye tarihsel kimliğini kazandırma" bahanesiyle evlerini başına yıkmayı planlayarak Kürtleri sürgüne zorluyor. İçişleri bakanı, İnsan Hakları Bakanını da yanına alarak, Küçükesa'taki yargısız infaz operasyonunu bizzat yönetiyor. SHP'li belediye başkanları, ANAP döneminde dahi görülen bir "işçi düşmanlığı" kampanyasının başını çekiyor. Yargıtay Başkanı, yargı yılını açış konuşmasında, Kontr-gerilla şefi gibi ko-

Devamı 2. Sayfada

Kürt ulusal sorunu, Türkiye'nin toplumsal sorunlarının odağına otururken, ulusal sorunu askeri araçlar ve kirli savaşla çözüme politikası, Türkiye'deki siyasal ve toplumsal süreçleri belirleyici etkide bulunuyor. Türkler Kürtlere, esnaf ve memurlar işçilere, çalışanlar işsizlere, kentliler köylülere "itaatkar vatandaşlar" muhaliflere düşman ediliyor. Siyasi iktidar ve sözümlü parlamento muhalifet, tüm toplumu içten içe çürüten bu politikada tam bir birlik içindeler. Musa Amca biliyordu. Biz de biliyoruz: Ne kadar birlik olurlarsa olsunlar, birgün muhtaka doktükleri kanda kendileri boğulacaklar.

Kürt Sorunu Türk Sorunudur

Devrimci demokrat güçler, Kürt sorununun özgür ve demokratik bir biçimde çözülebilmesi için tutulması gereken yolu ortaya koyan bir programı, toplumun bütününe sunmak zorundadırlar. Böyle bir çözümü toplumun yaygın kesimlerine kabul ettirebilmek için de, buna uygun bir pratik ortaya konulması gerekiyor. Batıdaki devrimci hareket, Kürt sorununda "devreye" girmelidir.

Kürt ulusal sorunu, Türkiye'nin toplumsal sorunlarının odağına oturdu. Ulusal sorunu askeri araçlarla çözüme politikası, Türkiye'deki siyasal ve toplumsal süreçlerin tümü üzerinde belirleyici bir etkide bulunuyor.

8 yıldır süren savaş, devletin kilit kademelerinin bu savaşta ortaya çıkan kadrolar tarafından yavaş yavaş işgal edilmesiyle devletin kurumsal yapısını eskisine oranla daha etkin bir biçimde şekillendiriyor.

"Demokratikleşme" adı verilen kısmi iyileştirmeler, "askeri çözüm" politikasının baskısı altında, daha gündeme dahi alınmadan yozlaştırılıyor, gündeme alındığında ise, ya yasalaşması engelleniyor, ya da tüm beklentilerle alay edilmesine anti-demokratik tedbirlere dönülüyor.

Kürt sorunu yalnızca iç politikada değil aynı zamanda dış politikada da belirleyici bir yer tutuyor. Egemen güçlerin Kürt sorununun demokratik bir çözümlere kesin bir biçimde yaşanmaması, askeri çözümlere dirmeleri, özellikle Ortado-

Devamı 9. Sayfada

TESA

On senede bir darbe yaşanması politik olarak bu ülkede onbirinci senede "darbe" yerine bir "seçim" var.

Seçime dayatılan seçim koşullarında dahi bu "seçim" "demokratik baskın yapmak"

toplumsal kriz, kirli savaş örgütlerinin bir provokasyon kampanyasını yürütebilmesine de olanak veriyor. Toplu taşıma araçlarına, kamuya açık yerlere konulan bombalar, toplumdaki panik havasının doğmasına yol açarken, ortaya çıkan darbe söylentilerine "iktidarın, darbeye gerek bırakmayan" bir diktatörlük hükümeti kimliğine açıkça sahip çıkması eşlik ediyor.

Toplumsal Uzlaşmanın Adı

EKONOMİK-SOSYAL KONSEY

Sermayenin enflasyon, kamu açıkları ve dış borçlarla simgeleyen bunalım karşısında istikrarı sağlamak için öncelikli tercihi toplumsal uzlaşma. Sermaye çevrelerinin son zamanlarda her fırsatta dile getirdikleri Ekonomik-Sosyal Konsey işte bu uzlaşmanın adıdır.

1980'den sonra bütün muhalif seslerin susturulduğu ve paylaşım sorunlarının yok sayıldığı bir ortamda iyice palazlanan tekeli sermaye, eski mutlu günlerini anımsayarak 90'lı yılların problemlerinden sıyrılmayı istiyor.

Enflasyon ve kamu açıklarının kronik hale geldiği ve bölüşüm dengesi ziliğinin ciddi boyutlara ulaştığı, güçlü bir muhalifet ha-

reketi olmasa da kendiliğinden işçi muhalifetinin sendikalar kriz karşısında alternatif aradığı bu süreçte sermaye istikrar talep ediyor.

Sermayenin söz konusu istikrarı sağlama doğrultusunda öncelikli tercihi toplumsal uzlaşma. İşverenlerin her fırsatta gündeme getirdikleri EKONOMİK SOSYAL KONSEY işte bu

Devamı 7. Sayfada

KAMU EMEKÇİLERİ 15 TEMMUZ'U AŞMALIDIR!

Kamu emekçileri devlet sendikacılığı geleneğine karşı eğitim, örgütlenme ve mücadele bütünselliğine sahip politikalar oluşturmalarıdır. "Ortak Çalışanlar Yasası" için mücadele, işyerlerinde kurulacak işçi-kamu çalışanı komiteleri zemininde güçlenecektir.

Haziran-Temmuz iş bırakma ve Ankara Yürüyüşü eylemleri, kamu emekçilerinin sendikal mücadelesinde önemli birer adım oldular. Kamu çalışanları mücadelesinin taşıdığı potansiyel ve birikimin ileriye sıratılabilmesi için, mücadelenin önündeki engelleri doğru tanımlamak gerekiyor. Yazısı 3. Sayfada

Basın-İş'e Doğru İlk Adım

19-20 Eylül tarihlerinde 244 delegenin katılımıyla yapılan Basın-İş sendikası Genel Kurulunda gerçekleştirilen seçimlerde yönetim, denetim ve disiplin kurullarının tümünü sınıf ve kitle sendikal anlayışını savunan liste kazandı. Ali Ekber Güvenç 6 oy farkla Genel Başkanlığa yeniden seçildi.

Genel Kurul sonuçlarıyla Basın-İş sendikasında yeni bir dönem başladı. Sınıf ve kitle sendikal anlayış doğrultusunda önemli bir zemin yaratan bu gelişme sonrasında ikinci gündem, basın işçilerinin iradesinin sendikada iktidar kılınması olacak. Yazısı 10. Sayfada

Yunanistan'da genel grev

Yeni-Sağcı Hükümet İşçilere Saldırıyor

Yunanistan'da yeni-sağcı Yeni Demokrasi Partisi hükümeti, ülkenin Avrupa'nın bütünleşmesini öngören Maastrich kararlarına "ayak uydurması" amacıyla devlet yapısında ve işçi haklarında değişikliklere gidiyor. Bu değişiklikler çalışanları ayaklandırdı.

Dalga dalga büyüyen ve süresiz hale gelen grevler tüm ülkeyi felce uğrattı. Yunan işçi ve memur sendikaları Miçotakis'in kemer sıkma politikalarına kolay teslim olmayacak. Yazısı 2. Sayfada

İçindekiler

Belediye Sözleşmeleri
Atılan imza sözleşmelerle işverenlerin dayattığı koşullar ekseninde bağlanmasyla yaşanan kısmi bir gelişmedir. Yazısı 4. sayfa

İnsan Hakları Mücadelesine Kısa Bir Bakış
"İnsan hakları mücadelesi, insanın ve toplumun özgürleşmesi" hedefler. Yazısı 8. sayfa

Sultanahmet Cezaevi Etkinliklerinin Ardından...
Sultanahmet Cezaevi etkinlikleri içerikli bir örgütlenmeye çalışıldı. Yazısı 8. sayfa

DİSK YENİDEN SENDİKAL YAŞAMDA! AMA NASIL?

DİSK'in tüzel kişiliğini kazanması "İkinci Doğuş" olarak ifade ediliyor. Kongre toplamak ve seçim yapmak, DİSK'in gerçekten işçileri örgütlediği anlamına gelir mi? Üye kaydedip, demec vermek, panellere katılmak örgütlenme sayılabilir mi?

Ancak DİSK yalnızca bugünkü yönetimden ibaret değildir. DİSK'in, yönetimindeki anlayışlara karşın işçi sınıfı için bir çekim merkezi yaratmaya elverişli bir zemin sunduğu gözden kaçırılmamalıdır. "İşçilerin DİSK'i"ni yaratmak sadece geçmişe değil, geleceğe de sahip olmak demektir.

Yazısı 5. Sayfada

OKURLARIMIZA

Gazetemizin GAMEDA (Gazete Mecmua Dağıtım) şirketiyle olan anlaşmamızın süresi dolduğundan, bu sayıdan itibaren bayilere dağıtılmayacaktır. Okurlarımızın ikinci sayfadaki bürolarımızla ilişki kurlarını rica olunur.

BÖYLECE ÇÖZÜLDÜ MÜ YANI?

Uzun zamandır tükünmüş olan belediye sözleşmeleri, Ankara ve İstanbul belediyelerinde anlaşma imzalanmasıyla birlikte "çözüm" sürecine girdi. Ancak bu çözüme, sözleşmelerin işverenlerin dayattığı koşullar ekseninde bağlanmasyla birlikte gündeme gelen kısmi bir gelişmedir ve özünde çözüm değil, kördüğüm haline gelmiş birçok sorunun (özellikle, işgüvencesi, siyasi istismar, ücretlerin ödenmemesi vs.) altın bir kere daha çizilip çözümlenmeyeceği havale edilmiştir. Bugün görmezden gelinen ve kangren haline gelmiş sorunlar daha uzun zaman gündemimizi işgal edecek görünmektedir. Sorunun tarafları Koalisyon hükümetinden TÜSİAD ve TİSK gibi tekelci sermayenin temsilcilerine, basın-yayın kurum-

lariyle ve Genel-İş bütün oyun boyunca sadece figürasyonu çıkarmaktadır ve tutumları öz olarak işçi sınıfının çıkarlarına hizmet etmemektedir. TÜSİAD'dan TİSK'e, basın organlarından

ediyordu. Hükümetin ayakçısı SHP ve SHP'li belediye patronlarının sözleşme boyunca ısrarla savundukları politikalar, bugün birer yerel holding durumuna gelmiş olan belediyelerin yönetici-

seçerek "çığdaşlaşmaya" girişen Belediye-İş'in tutumu su götürmez bir sınıf işbirliğidir. Belediye-İş'in nesnel rolü, işçi ormanın kesilmesine hizmet eden baltanın ağaç sapı olmaktır. '92 sözleşme döneminde, daha önceki sözleşmelerde gerçekleştirildiği eylemlere bile girişmeyen, kamuoyu yaratılması, taleplerin halka anlatılması ve hatta karşı-propagandanın etkisizleştirilmesi için göstermelik açıklamalar dışında hiçbir etkili mücadeleye kalkışmayan Belediye-İş, daha sözleşmenin başından itibaren teslim bayrağını çekmiş ve belediye patronlarının inayetine sığınmıştır. Sözleşme öncesinde, mücadele potansiyeli taşıyan şube ve işçileri disiplin adına tehdit eden Belediye-İş, bütün politikalarını uzlaşma ve işbirliği üzerine kurmuştur. Bugün sermayenin belediye sözleşmelerinde kazandığı başarıların esas nedeni işçilerin üzerinde bürokratik bir ur gibi duran Belediye-İş'in politikalarında aranmalıdır.

Devrimci işçilerin işyerleri örgülenmelerine sözleşmelerin takibinden sendika yönetimine hesap sorulmasına, özelleştirmelerden hükümetin sınıf tavrına kadar her alanda sorgulayıcı, müdahale edici ve güncel sorunlara ilişkin politika üretip uygulayıcı bir mücadele düzeyini hedeflemeleri gerekmektedir.

belediye patronlarına kadar tüm aktörlerin sözleşme sürecinde yürüttükleri propaganda ve saldırı politikaları açık bir sınıf tavrıdır. 1990 yılında gerçekleştirilen belediye sözleşmelerinin, diğer

leri için doğal bir tutumdur. Kar mantığına göre çalışan, tüm belediye hizmetlerini özel şirketlere pazarlamaya geçen bir holdingin, işçilerin çıkarlarını gözmetmesi elbette beklenebilir. SHP'li

desteğinin sağlanması yönünde çaba sarfedilmez?

Bu sorular çözümlenebilir. Açık olan sadece şu vardır: Bunları yapmak için işçi sınıfının çıkarlarını savunmaya ama gerçekten savunmaya ve kazanmaya niyet etmek yeterlidir. Mali sorunlar, yasal engeller, organizasyon eksiklikleri vs. hepsi bahanedir ya da bir terahin sonucudur. Belediye-İş Genel Merkezi'ne ilişkin tüm sorularımız Genel Merkez'den daha çok muhalif olduklarını söyleyen ama bunu sadece söyleyip hiçbir ciddi politika geliştirmeyen devrimci-demokrat şubelere yöneliktir. Bu şube yöneticilere haurulatacak tek şey şudur: İşçi sınıfına karşı işlenen bir suçta göz yummak da suç ortaklığıdır ve kimse Genel Merkezi suçlayarak bu sorumluluktan kurtulamaz!

lenen bir "uzlaşma ve işbirliği" yürütülebilir.

ÇÖZÜME DOĞRU BİR ADIM

Belediye işkolunda yaşanan sorunlar ve gündeme gelecek kayıplar, sadece belediye işçilerinin değil tüm işçi sınıfının zahmetli mücadelesinde elde ettikleri kazanımların etkisizleşmesi ve gelecek taleplerin iptek altına girmesi demektir.

Diğer işkollarına kıyasla "politiklerin" değilse de "politik unsurların" daha fazla olduğu söylenebilecek belediye işkolunda, SHP'li patronlardan ve işbirlikçi sendikalarından bağımsız örgülenme ve mücadele programının yaratılması erelenmez bir görevdir. Gerçek bir yerel yönetim hedefi doğrultusunda, işyerlerinde örgülenmelerin üzerinde yükseltilecek bir mücadele anla-

Genel-İş'e geçiş sorunu Belediye-İş'ten basit bir kurtuluş yolu olarak görülmemelidir. Örgütsüz bir geçiş, sendikal çatının değişmesi dışında bir anlam ifade etmeyecektir.

GENEL-İŞ'İN SAHNEYE DÖNÜŞÜ

Bütün bu kargaşanın orta yerinde, DİSK Genel-İş'in sahneye çıkışı tam "bir sen eksiklik ayışığı" kabilindedir. DİSK'in en büyük mali olanaklara sahip sendikalarından biri olan Genel-İş, sözleşmeler sürecinde boy göstermeye başlamış, grevlerin başlamasıyla birlikte üye kaydetmeye girişmiştir. Hiçbir örgütlenme ve mücadele politikasına sahip olmayan Genel-İş'in en önemli

yışının yaratılıp uygulanmasına girişilmesi ve bu çabaların tüm çevre halkını içine alacak bir perspektifle genişletilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir.

İlk adımda, devrimci işçilerin bugünden işyerlerinde girişecekleri örgütlenmelerle, sözleşmelerin takibinden sendika yönetimine hesap sorulması, özelleştirme uygulamalarından hükümetin sınıf tavrına karşı her alanda sorgulayıcı, müdahale edici ve güncel sorunlara

ları ve işveren belediye başkanlarından Belediye-İş sendikasına kadar geniş bir yelpazede surlanabilir. Son olarak DİSK Genel-İş'in de devreye girmesiyle belediye işkolunda, önümüzdeki dönemde hareketli gelişmeler beklenebilir. Bu gelişmelerin yönünü belirleyecek esas etmen ise, bugün kendi kaderlerini belirleme yönünde ciddi bir varlık gösteremeyen belediye işçileri olacaktır.

işkollarındaki işçileri mücadeleye sevkettiğini unuttuğunu tekelci sermaye temsilcilerinin, belediye işçilerini hedef tahtasına yerleştirilmesi ve basının tüm "satılmış" mızraklarını bunun için kullanması kimseyi şaşırtsanmayan bir meydan okumaydı.

"Demokratikleşme bürülüsü" Koalisyon hükümetinin grevleri erelenmesi, daha doğrusu sözleşmelerin otomatik olarak YHK'na devredilmesi nedeniyle grevleri yasaklaması, hükümetin Tarım-İş grevinde de ANAP'tan daha tavizsiz bir tarzda uyguladığı, sermaye politikasının bir devamı niteliğindedir. Belediye işçilerini yürütmenin gücüne etkisizleştirilen hükümet bu yölla iki kuş birden vuruyor; belediye sözleşmelerinde gösterdiği sopayla tüm sözleşmeleri ve işçileri tehdit

belediye patronlardan inayet beklenmesinin ardında 1990 sözleşmelerinde, görece "iyi" hakların kolayca elde edilmesi yatıyordu.

Oysa 1978'den bu yana, belediye bütçesi içindeki toplam işçi ücretlerinin oranı sürekli düşen bir çizgide seyretmektedir. 1990 sözleşmeleri, o dönemde ANAP'a karşı baş muhalif rolüne soyunan SHP'nin politikalarından kaynaklanan "siyasi" bir istisnadır. Bugün iktidar olan SHP'ilerin 1990 sözleşmelerinde takındıkları "muhalif" siyasi tavnı tekrarlama "siyasetin tabiatına aykırı"dır.

BELEDİYE-İŞ'İN ROLÜ: BALTANIN SAPI

Belediye sözleşmelerinde gerçekleştirilen bu açık sınıf tavrına karşı, sendikal politikalarında "uzlaşma"yı

EYLEM BİÇİMİ VE BELEDİYELER

Toplumsal bir karakteri olan belediye hizmetlerinin durdurulması, her dönemde belediye işçileri ile halk kesimleri arasında çatışma konusu olmaktadır. İşverenler tarafından kolayca istismar edilen bu durum, işçilerin hak taleplerini de gölgelemekte ve eylemin başansı için yaşamsal olan kamuoyu desteğini tersine çevirmektedir. Bugüne kadar ciddi bir dezavantaj gibi görülen bu durum belediye işçileri için kaçınılmaz bir kader değildir. Aksine toplumu böylesine yakından ilgilendiren hizmetler alanında yaratılacak doğru eylem biçimleri önemli bir avantaj haline dönüştürülebilir.

Neden Belediye-İş bu tür eylem biçimleri geliştirerek halkla işçilerin çatışmasını önlemeye girişmez? Neden otobüs şoförlerinin işi yavaşlatıp, yolcuları karşısına almaya yerine, direniş boyunca halkı ücretsiz taşımasını sağlayarak halkın desteğini almaya girişmez?

Gazeteler, TV kanalları onların olsun deyip, neden işçilerden oluşturulacak komiteleri semt kahvelerini, otobüsleri sürekli bir propaganda kürsüsü olarak kullanmaya sevkemez?

Neden öncelikle bütün Belediye-İş şubelerinin ve işçilerin birlikte ve güçlü eylemlere girişmesi, daha sonra, diğer sendikaların aktif

zemini belediyelerin patronu olan SHP'lilerin icazetidir. Bu nedenle, grev sürecinde grevleri destek olmak yerine, Belediye-İş'e karşı işçilerin tepkisini örgütleme girişen Genel-İş, işverenin yalığına su taşıyarak işçileri "örgütlemeye" başlamıştır. Sonuçta, etkili bir sendika ve işyeri örgütlenmelerine sahip olmayan ve mücadele azmi ve çabası açısından çok geri bir noktada olan belediye işçileri arasında azımsanmayacak bir üye kitlesine erişmiştir.

Böylesi bir "örgütlenme" takluğu yürüten Genel-İş'in nasıl bir "mücadele" yürütmeye giriştiği kimse işi bilmez. Açık ki böyle bir tarzla mücadeleye değil olsa olsa işçileri aleyhine, günlük siyasi kurlara göre belir-

lişkin politika üretip uygulayıcı bir mücadele düzeyini hedeflemeleri gerekmektedir. Genel-İş'e geçiş sorunu Belediye-İş'ten basit bir kurtuluş yolu olarak görülmemelidir.

Bu geçişin bağımsız işyeri örgütlenmeleri yaratılarak gerçekleştirilmesi halinde işçilerin sendikal çatının değişmesi dışında hiçbir ciddi değişikliği olmayacağı en geniş bir biçimde anlatılmaktadır. Özellikle işçilerin bilinçli katılımına yarılamadığı ya da sendika değişiminin işçiler arasında bölünme ve çatışmalara yol açacağı birimlerde geçişin örgütlü olarak gerçekleştirilmesi ve bu tür handikapların aşgari düzeyde aşılmasının gözetilmesi önemli bir noktadır.

KENTLER VE SINIF MÜCADELESİ

Geçtiğimiz günlerde belediye işçilerinin greviyle de kendisini açıkça hissettirdiği gibi, hizmetler işkolunun sınıfın en hayatli damarlarından biridir. Gerek yerine getirdiği fonksiyonlar gerekse de bu alanda istihdam edilen emek gücü miktarı, çağın hayatın diğer sektörleri içinde ağırlıklı bir yer tutmaktadır.

Kentler daha da büyüdükçe -ki büyüyeceklerdir- sermayenin dolaşım süreci giderek merkezileşmekte -ki merkezileşecektir- hizmetler sektörü de her geçen gün büyüyecektir.

Belediye, turizm, banka, sigorta, sağlık, enerji, reklam vs. gibi alt sektörleri kapsayan hizmet işkoluna stratejik bir öneme sahiptir.

Enerji işçisi şalteri indirdi mi tek bir fabrikada tek makina çalışamayacaktır. Trenler duracak, kentli karanlığa gömülecektir. Banka işçisi greve çıktı mı ülke çapında ticaret-mal mübadelesi durma noktasına gelecek, sağlık işçisinin eylemi insanların ölüm kalmasını karşılayacaktır.

Belediye işçilerinin grevinin kentlerde yaşayanları nasıl etkilediğini hep birlikte gördük, yaşadık. Açıkta bırakıyor ki, bugünün kenti hizmet işçileri sayesinde ayakta durmaktadır. Şehirlerin nefes borusu hizmet işçileridir. Şehirler özellikle büyük kentler ise sermayenin kan damarlarıdır. Para, mal-mülk, ticaret ve fabrikalar hep burularda...

Sınıf için böyle önemli bir yer olması karşın, ülkemizde örgütlülük düzeyinin en düşük olduğu kesimlerden biri de yine bu işkolu.

KİT personelinin devlet dairelerine, liman hizmetlerinden hastanelere, yerel yönetimlerden okullara kadar çok geniş bir yelpazeye yayılan bu işkolu mensupları içinde önemli sayıda bir kesim kravat taktığı ya da masa başında çalıştığı için kendisini işçi olarak görmemektedir. Sınfa değil devlete ya da şirkete kendisini daha yakın hissetmektedir.

Yüzyılın başları ya da daha öncelikle özgü nesnel durumdan kaynaklanan bu düşünüş biçimi, 2. paylaşım savaşı sonrasında giderek bu nesnel düşünüşü halde bir alışkanlık olarak ve özellikle büyük kentlerde sürmektedir. Oysa bugün, üniversitede bilim adamına bile neyi aradığını gerektiği, neyi icat etmesi gerektiği sermayenin araştırma fonları aracılığıyla dikte edilmektedir.

En yoğun, en elit, en özel emek faaliyetleri bile sermayenin yeniden üretim sürecinin ya da başka deyişle meta üretimini "rolü önceden belirlenmiş aktör" haline gelmiştir.

"Canınızı istediğini değil, kapitalistin istediğini etmek" zorundasınız. Artık kapitalizmin ulaştığı noktada öğretmenler, profesörler, belediye memurları... Eğitim işçileri, bilim işçileri kısaca hizmet işçileri var...Çünkü sermaye geçmişten farklı olarak sadece üretim sürecini değil, dolaşım sürecini de planlamakta, belirleyebilmektedir.

Hangi malın, ne kadar, hangi pazar için ve hangi kalitede üretilmesi gerektiği önceden belirlenmektedir. Hatta reklam sektörü aracılığıyla bir malın tüketici kitlesi bile yaratılabilmektedir. Bu nesnel durum karşısında, sermayenin yeniden üretim süreci başka bir deyişle meta üretim sürecinin dolaşım sürecinde emek harcayan işyeri insanını "değer üretimine katıldığı" ve bu olduğuna saptamak yanlış olmayacaktır.

Neden de işçi gibi davranmalı ve işçi gibi örgütlenmeli, işçi gibi mücadele etmelidir? Hizmet işkolunun esas faaliyet mekanı kentlerdir. Bu durum hizmet işçisinin örgütlenme ve mücadele eyleminde milyonlarca kent insanıyla yakın temas sokmakta hatta karşı karşıya getirebilmektedir...

Bu durum, hizmet işçisinin iktisadi ve demokratik haklarını elde etmek ve kullanma konusunda harekete geçtiğinde, kentlerdeki yaşayan insanlarla karşı karşıya getirebilmektedir.

Bu pozisyon sınıf dayanışması, meşruiyetin kent yaşayanları için katılabilir eylem biçimleriyle aşılabilir. Örneğin belediye işçisi greve çıktığında, çöpler gelişigüzel sokaklara

birakılacağına işçilerce toplanıp yerel yöneticiler oturdular ya da sermaye sahiplerinin yaşadıkları yerlerde yıktılabilir.

Hizmet işçilerinin eylemleri aleyhine iletişim araçlarında -basın ve televizyon- kamuoyu yaratılanlar tarafından yapıldıkları yerler ve elektrikli kesilebilir. Bunları çıkardıkları gazeteler, radyo TV kanalları izlenmeyip protesto telgrafları ya da mektuplu telefonlu protesto kampanyaları yürütülebilir.

Mücadele içinde onlarca biçim ve yöntem bulunabilecek, bu eylem biçimlerinde esas duruş hizmet işçisinin kent yaşayanlarıyla "karşı karşıya getirecek eylem ve davranış biçimleri yerine hizmet işçisinin hak arama mücadelesinde bu haklı eylem sermaye lehine alacak karalamaya çalışanlar tec etmeye de hizmet eden bir yön taşımalarıdır. Bugün belediye işçisi yarı enerji işçisi, bir başka sağlık işçisi... Ama görmek gerekiyor ki, kentler mücadelesinin esas alanları haline gelmiştir. Bu mekandaki en önemli güçlerden biri de hizmet işçileridir. Hayat, hizmet işçisine, mensuplarının tümünü kapsayacak bir biçimde örgütlenmek ve mücadele etmek görevini dayatmaktadır.

ÖZELLEŞTİRME

Belediyelerdeki sözleşme görüşmeleri boyunca kamuoyunda en çok sözedilen konulardan birisi özelleştirmeler oldu. Aylar boyunca burjuva basın, belediye hizmetlerinin (özellikle de temizlik işlerinin) özel şirketlere devredilmesi gerektiği; fiizinde durdu. Gerçek ise "Belediye yönetimleri siyasi oduklarıdan seçmenlerine yararlanmak için çok fazla işçi istihdam ediyorlar. Sendikaların baskısı sonucunda bu işçileri Türkiye ortalamasının üzerinde ücret alıyorlar. Üstelik çalışmayıp tembellik yapıyorlar. İşlerine gelmeyen birer oluncu da eylem yapıp halkı zor durumda bırakıyorlar. Hizmetler özelleştirilirse hem belediye giderleri azalır hem de halkın parası çarçur edilmemiş olur" ürlü bir manbuşa dayanıyordu. Bu mantık zincirinin halkı hiç etkilemediğini ve devrimci-demokrat çevrelerin bu düşüncüyü çürütecek yeterli bir açıklama yapmayı söylemek ise mümkün değil.

YEREL YÖNETİMLERDE ÖZELLEŞTİRME

Yerel yönetim hizmetlerinin özel kişi ve kurumlarca yapılması aslında ANAP'ın 1984 yerel seçimlerinde belediyelerde elde ettiği başarıdan beri sürüyor. Daha önceleri gellir ve işlevleri sınırlı olan belediyeler 1980'lerde ülke ekonomisindeki değişim paralel biçimde daha fazla mali güç ve etkinlik kavuştular. Sermayeye kaynak aktarabilmek için elverişli zemine haline geldiler. Park ve bahçelerin yapımı ve bakımı, kısmen yol yapımı işleri, ulaşım, belediye binalarının yapımı gibi işler ihalelere özel sermayeye devredilmeye başlandı. Bu dönemde sosyal-demokrat muhalefet hem devletçi-bürokratik ekonomi anlayışı, hem de muhalefet olması nedeniyle bu uygulamaya kısmen karşı çıktı. Son iki yıldır ise bu sefer sosyal-demokrat belediyeler eliyle çöp toplama işleri özel şirketlere devrediliyor.

Devamı 8. sayfada

Grevin Öğrettikleri

Florya Tesisler Müdürlüğü işçilerinin belediye grevi ve erelenmeye ilişkin değerlendirmelerini içeren ve gazetimize de iletilen metni aşağıda yayınlıyoruz.

30 Temmuz'da çıktığımız grevimiz, demokratikleşme vaadleriyle bizlerden oy isteyen paraların kurduğu koalisyon hükümeti tarafından erelendi. 12 Eylül'ün çıkarıldığı anayasada kısıpılan, kısıtlanan grev hakkımıza bile tahammül edilemeyerek, yasaklanmış oldu.

Grev hepimizi etkiledi, deşirdi. Fakat şimdi önümüzde bu grevden ortak dersler çıkarılmasına görevi duruyor. Ekmeğimiz ve onurumuz için bundan sonra girişeceğimiz mücadelelerde daha sağlıklı adımlar atabilmemiz için bu gerekli. Peki grev bize neleri gösterdi?

Herşeyden önce gücümüzü gördük. Hayatı ne kadar etkileyebildiğimizi gördük. Özellikle temizlik hizmetleri başta olmak üzere ne kadar güçlü bir silaha sahip olduğumuzu gördük. Çok kısa sürede biriken çöp dağları yapıpımız hizmet

Grevin belki diğer işçilerin grevlerine göre kısa sürdü. Örneğin Zonguldak Grevi, THY Grevi gibi. Fakat eksi alanı açısından bütün toplumdaki yaratıldığı tartışma açısından büyük yararlıklar uyandırdı. Bu kısa grevimiz boyunca dostu, düşmanı tanıdık. Gücümüzü ve güçsüzlüğümüzü gördük.

Devamı 8. sayfada

İskenderun Belediye-İş Şube Kongresi

(İşçilerin Sesi-İskenderun) 8 Ağustos 1992'de yapılan ve 3 ayrı listenin katıldığı İskenderun Belediye-İş seçimlerini devrimci-demokrat muhalefetin Arif Karaköse başkanlığındaki listesi kazandı. 160 delegenin oy kullandığı seçimlerde, eski başkan Musa Bebek 51 oy, Şükrü Kana'nın listesi 53, Arif Karaköse 54 oy aldı. İki oy geçersiz çıktı. Devrimci-demokrat işçilerin bu zorlu başarılarının altında özellikle 3 yıldan beri sürdürülen örgütlü çalışmaları vardı. Bir yandan işverenin saldırılarına göğüslenirken, bir yandan sendika yönetimine karşı ciddi bir muhalefet yürü-

Devamı 8. sayfada

Bir İşsizinin Günlüğü

Her güneş doğumu onun için yeni bir sevk, yeni bir heyecandır. Sabah başlayan umut arayışı her gün yeni bir ruh, yeni bir anlayıştır artık. Bir önceki günün kırılan umutları, yorgunluğu yok artık. Başlangıçta seçme şansına sahiptir işsiz. Kendisi için iyiyi, rahatı ve tabii dolgun ücretlisini seçmeye çalışır. Bütün bunlar çok kısa sürer. Artık yavaş yavaş umutlarını kendilerinin, giderek seçme şansının ta başlangıçta kurdu bir umut olduğunun farkına varır. Her güttüğü fabrikanın kapısında kendisi gibi umudu kırılmış yüzlerceyle karşılaşır. Zorlu bir o kadar da umutsuz bir yarıştıdır. Önemli birşeyin farkına varır. Yarışın başında kendisi gibi her gün yeni ve büyük umutlarla sabahın köründe sokağa çıkan ikibuçuk milyon insanla yarışacaktır. Artık, her sabah bu sayıya büyük umutlarla yüzlercesinin daha katıldığı düşünmeye başlar. Bu doğrudur çünkü her gün yeni umutlarla karşılaşır. Her yeni gün yeni bir işsizdir. Şimdi birşeyi de sis perdeleri arasından haurırlar. İkibuçuk milyonluk işsizlik rakamı doğru değildir. Bu devletin resmi rakamıdır. Bunun iki ile çarpılması gerektiğini gördü de olsa anlar. Ona anlatılan devlet tarafıdır. Ama o artık devletin tanımını biliyor. Ne için, kim için, nasıl bir devlet...

Bütün bu soruların yanıtını biliyor, ya ötekiler...

DİSK

Yeniden Sendikal Yaşamda, Ama Nasıl?

iplik pazarı

TES-İŞ ALTINI NASIL DOLDURDU?

Son on yılın moda deyimlerinden biri "altını doldurmak". Kimi zaman espiyole kimi zaman ciddi olarak kullandığımız, en azından karşılaştığımız bu deyim altını herkes kendine göre doldurup kullanıyor. Son zamanların en ilginç "altını doldurmak" eylemini Tes-İş sendikası Soma şubesi gerçekleştirdi. İki katlı bir binanın üst katında çalışan Tes-İş yöneticileri, ilçelerinde yeni kurulan ve belki de Soma işçilerinin eylem ve direnişlerine karşı kullanılacak olan Çevik Kuvvet'e binalarının alt katını vererek ilginç bir "altını doldurma" fiili gerçekleştirdiler. Son Tes-İş Genel Kurulunda, mevcut şube yönetimini aşağıya emmeye çalışan işçileri alelacele ihraç eden şube yöneticileri, belki de başka türlü 2. kataki yağlı koltuklarında oturamayacaklarını düşünüyorlardı. Kimbilir?

PEN Mİ PKK'LİYUM DA?!

Her mahallenin, her ailenin bir kötü örneği vardır. Çocuklar "aman ba, sözünden çıkarsan filanca gibi olursun" diye terbiye edilmeye çalışılırlar. Çocuklar bu örneklerle terbiye olur mu bilirsiniz ama bizce ana-babalar çocukları korkutmak için verdikleri kötü örneklerden, çocuklarından daha fazla korkarlar. Ya da zaten korktukları için onları örnek gösterirler. Şu sıralar PKK için yapıldığı gibi... Bizim olay da Amasra'da geçiyor. Zonguldak'ın Amasra ilçesinde, Genel Maden-İş'in yöneticilerinden biri, delege seçimleri öncesinde kendisine karşı muhalefet örgütlendiğini öğrenince, bir hüsnüvia Amasra'ya gelip işçileri toplar. "Sizi" der, "sizi bana karşı kıskırttıklarımı duydum. Bu işleri kimin yaptığını biliyorum." (Eliyle bir işçiyi işaret ederek) "Sizi kıskırtan bu adama sakın ola kanmayın. Ben onu iyi tanırım. O PKK'lidir." Bütün işçiler dönüp, yöneticilerinin gösterdiği işçiyi bakarlar. Bu işçi sarışın, lipik Laz burunlu bir Karadenizlidir. İşçi bir an şaşırır. Sonra kendisini toplayarak, "Ha uşak pen mi PKK'liyum da" der. İşçiler bu olaya gülmekten katılırken, sendika yöneticisinin apar topar nasıl çıkıp gittiğini göremezler.

O ŞİMDİ DARBECİ!

20 Ekim seçimlerinin ardından DYP ve SHP tarafından oluşturulan "Koalisyon Protokolü" yayımlandığında basın büyük bir kısmı "Devrim Gibi!" manşetlerini kullandı ve demokrasinin Türkiye'ye Demirel tarafından getirileceğine neredeyse herkes inanmaya başlamıştı. 20 Ekim seçimlerinden yaklaşık bir yıl sonra Halk Gerger'in Özgür Gündem gazetesindeki yazısı o günkü tartışmaları yeniden anımsatıyor: "Siyasete döndükten sonraki hırçın inadı, demokrasi aşkından değil, yediği kazıktandı. Yılmakta başrollerden birini oynadığı o sınırlı demokrasinin özlemine sömürerek ve sivil parlamenter yönetimin bayraktarlığını yaparak Demirel yeniden iktidara geldi; uzun yıllar sonra meydanlar yine onun. Şimdi akillenmiş görünüyor; geçenlerde "Ben bu kazığı bir kere yedim" demiş. Yani "Artık darbeyi askerlere yaptırıp koltuğumu yeni bir Evren'e kapırmam" demek istiyor. Artık darbeyi o yapıyor, militarizmi kendi uygulamaya koyuyor. Militarist yönetimi, sivilliğin düzmece simgesi şapkasıyla o üstlenecek şimdi. SHP iyiydi; o olmazsa ANAP, CHP, Ecevit, Türkiye'de da bir erken seçim; ama her koşulda Demirel artık bir darbecidir."

üstlenecek şimdi. SHP iyiydi; o olmazsa ANAP, CHP, Ecevit, Türkiye'de da bir erken seçim; ama her koşulda Demirel artık bir darbecidir."

olumlu mirasının yol göstericiliğinde DİSK'i işçilerin sınıf ve kütle sendikası yapmak için mücadele edilmesi kaçınılmazdır. Bu da DİSK'in bugünkü örgütlenme çalışmalarının eleştirel, doğru bir örgütlenme çalışmasının başlatılması açır.

DİSK yalnızca bugünkü DİSK yönetiminden ibaret değildir. DİSK'in olumlu mirasının yol göstericiliğinde DİSK'i işçilerin sınıf ve kütle sendikası yapmak için mücadele edilmesi kaçınılmazdır.

DİSK ÖRGÜTLENİYOR MU?
Sendikal faaliyet her şeyden önce işçilerin ekonomik ve demokratik mücadelesinin örgütlenmesidir. Bu ise yalnızca üye kaydetme faaliyetine indirilmez. Oysa DİSK yönetimi bugüne kadar ki belgelerinde, sendikaların üye kaydetmesi gerektiği dışında, özellikle mücadeleye ilişkin ciddi bir düşünce üretilmiş değil. DİSK örgütlenme raporlarında yer alan, işçilerin dik-katlerini çekmek için sportif ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi, sağlık hizmetlerinin götürülmesi gibi öneriler de esasında işçileri farklı bir mücadele perspektifine çekmekten çok, "Bize üye olursanız, daha çok hizmet veriz" anlayışını ifade etmektedir. DİSK yöneticilerinin bu bakış açısıyla yapacakları şeyin sendikacılık olmayacağını söylemek mümkün.

Oysa bugün sendikaların önündeki acil görev, işçi sınıfının yaşadığı ekonomik, demokratik ve politik baskının ortadan kaldırılması için yönetimi işçi sınıfının üzerindeki düzen denetimini pekiştirecek tehlikeli bir iş yapıyor.

İlçede bizzat belediye başkanlarının Genel-İş'in üye kaydetmesine yardımcı olduğu gelen bilgiler arasındadır. Kısacası, Genel-İş işverene ve devlete bağımlı bir üye kaydetme etkinliği içindedir. Bunda da başarılı olduğu söylenebilir.

Farklı bir gelişme metal işkolunda yaşanmaktadır. DİSK'e bağlı Maden-İş ile bağımsız Otomobil-İş yönetimi arasında, Otomobil-İş'in Maden-İş'e geçmesi konusunda görüşmeler yapılmaktadır. Burada da sendikal örgütlenme gibi doğrudan işçileri ilgilendiren bir konu yöneticiler arasındaki pazarlıklara bağlanmıştır. Her iki yöntem de, sendika yutma ve hükümet desteğiyle üye kaydetme, bu biçimleriyle işçilerin aleyhine gelişmelerdir. Çünkü işçilerin hakkında alınan kararlarda işçileri devre dışı bırakmaktadır.

BİR ÖRGÜTLENME ÖNERİSİ

Bu gelişmeleri DİSK'in sınıf ve kütle sendikası olma doğrultusunda dönüştürülebilir için bu süreçte işçilerin inisiyatiflerinin açığa çıkarılacağı bir yaklaşım savunulmalıdır. Bunun için her şeyden önce DİSK'e geçmiş olumlu yönleriyle sahip çıkılmalıdır. Ancak DİSK'in yeni dönemdeki yönelimleri ve bunların sahiplerinin düşüncelerini de geniş işçi kesimlerine aktarılmalıdır. Bugünkü örgütlenme anlayışıyla Genel-İş'in ya da Maden-İş'in işçilere verecek pek bir şeyi olmadığı, örgütlenmenin bilinçli ve mücadele temelli üzerinde olması gerektiği vurgulanmalıdır.

İşçilerin DİSK'e geçmeye başladığı işyerlerinde bu geçişe örgütlü bir tarzda müdahale edilmelidir. Bütün çalışmalarda, DİSK işçilere her yönüyle anlatılmalıdır. Geçişin tamamlandığı yerlerde yapılacak ilk kongreler de işçilerin inisiyatifleri doğrultusunda yönetimin düzenlenmesi hedeflenmelidir. Genç ve mücadelede öne çıkmış, önder nitelikli işçilerin bu çalışmalarda etkin olması sağlanmalıdır. Genel-İş'i hukuken temsil edenlerin yerini gerçek temsilcilerle değiştirmek için mücadele edilmelidir.

İşçilerin DİSK'e geçmeye başladığı işyerlerinde bu geçişe örgütlü bir tarzda müdahale edilmelidir. Bütün çalışmalarda, DİSK işçilere her yönüyle anlatılmalıdır.

relerde işçilerin inisiyatifleri doğrultusunda yönetimin düzenlenmesi hedeflenmelidir. Genç ve mücadelede öne çıkmış, önder nitelikli işçilerin bu çalışmalarda etkin olması sağlanmalıdır. Genel-İş'i hukuken temsil edenlerin yerini gerçek temsilcilerle değiştirmek için mücadele edilmelidir.

20 Ekim seçimlerinin ardından DYP ve SHP tarafından oluşturulan "Koalisyon Protokolü" yayımlandığında basın büyük bir kısmı "Devrim Gibi!" manşetlerini kullandı ve demokrasinin Türkiye'ye Demirel tarafından getirileceğine neredeyse herkes inanmaya başlamıştı. 20 Ekim seçimlerinden yaklaşık bir yıl sonra Halk Gerger'in Özgür Gündem gazetesindeki yazısı o günkü tartışmaları yeniden anımsatıyor: "Siyasete döndükten sonraki hırçın inadı, demokrasi aşkından değil, yediği kazıktandı. Yılmakta başrollerden birini oynadığı o sınırlı demokrasinin özlemine sömürerek ve sivil parlamenter yönetimin bayraktarlığını yaparak Demirel yeniden iktidara geldi; uzun yıllar sonra meydanlar yine onun. Şimdi akillenmiş görünüyor; geçenlerde "Ben bu kazığı bir kere yedim" demiş. Yani "Artık darbeyi askerlere yaptırıp koltuğumu yeni bir Evren'e kapırmam" demek istiyor. Artık darbeyi o yapıyor, militarizmi kendi uygulamaya koyuyor. Militarist yönetimi, sivilliğin düzmece simgesi şapkasıyla o üstlenecek şimdi. SHP iyiydi; o olmazsa ANAP, CHP, Ecevit, Türkiye'de da bir erken seçim; ama her koşulda Demirel artık bir darbecidir."

üstlenecek şimdi. SHP iyiydi; o olmazsa ANAP, CHP, Ecevit, Türkiye'de da bir erken seçim; ama her koşulda Demirel artık bir darbecidir."

Neden DİSK?

"Çağdaş sendikacılık" önermeleri, koalisyon hükümetine ve "toplumsal mutabakat"a verdiği destek ve son olarak "ekonomik-sosyal konyesi" konusundaki girişimleriyle, ülkemizde egemen olan geleneksel devlet-sendika ilişkilerinin devamlılığını savunur bir görüşü çizen DİSK, neden hala mücadeleciler için örgütlenme zemirlerinden biri durumunda?

DİSK yönetiminin sendikal zemine ilişkin önerileri arasında "İşçilerin DİSK'ini yaratmak" hedefinin pek işçiyi nedir? DİSK, tarihsel olarak, Türkiye işçi hareketinin sınıf mücadelesi birikiminin en önemli potansiyel biridir. İşçi sınıfının devrimci sendikal yönetimler ve devlet tarafından hapsedilmeye çalışıldığı çembere karşı oluşan hareketinin 1967 yılında DİSK'e toplanarak militan bir mücadeleyle yönelmesi sadece bir başlangıçtır. DİSK'in 1980'lere kadar ki mücadelesini de simgelemektedir. Ancak vurgulanması gereken DİSK deneyiminin birkaç sendikası ya da sendikal anlayışlarından ibaret olmadığı ve DİSK deneyiminin bir bütün olarak işçi sınıfının mücadelesinin bir parçası olduğuudur. DİSK'in kuruluşundan çunta tarafından kapatıldığı 1980 yılına dek giriştiği tüm mücadelelerde, 15-16 Mart 1980'de DGM dir işçileri, Tarih, 20 Mart Faşizme karşı eylem ve 1 Mayıs mitingleri gibi tarihsel başarımlarında hep ikili bir nitelikte taşınmıştır. Bir yandan devletçilik, partilerüstü sendikacılık, ücret sendikacılığı, sendikal bürokratikizm gibi sendikal hareketin geleneksel eğilimlerini taşıması ve birçok konuda mücadeleye katılması ve hatta kendi üyelerinin bile gerisine dönmüş olmasına karşın, Türkiye işçi sınıfının bilinçinde "mücadele" sözcüğünün de simgesi taşınmıştır. Çünkü DİSK'i DİSK yapan, yönetime hakim olan geleneksel eğilimlere karşın sınıf mücadelesini yürüten ve DİSK'i tüm bir işçi sınıfı tarafından bir çekim merkezi haline getiren DİSK'li sendikaların mücadeleciliği işçi kesimleri olmuştur. Böylelikle deneyimin ışığında DİSK'e sahip çıkarak, işçi hareketinin geliştirilmesi gereken birçok olumlu özelliği ve mücadeleye geleceğinin de temin edilmesi anlamını taşımaktadır. 12 yıl önce, geleneksel eğilimlere karşın "İşçilerin örgütlenmesi" olarak adlandırılan bu günün için

Madenci mücadelesinde BU KEZ BARİKAT GENEL MADEN-İŞ YÖNETİMİ

İki yıl önce Ankara yoluna düşen maden işçilerinin önüne çıkan, Mengende barikat kurmuştu. Bu barikat aşacak önderlikten yoksun olan maden işçileri ve Zonguldak halkı, sendikaların talimatı uyarınca geriye dönmüş ve bu dönüş Zonguldak Direnişinin yenilgisinin başlangıcı olmuştu. İki yıl sonra yeniden toplu sözleşme dönemine girildi. Ama bu kez Genel Maden-İş yönetiminin kendisi işçilerin önünde bir barikat olamk duruyor. Sendika yönetimi düzenle çabasına varan mücadelenin kendi bilinçleri ve cesaretlerinin çok üzerinde olduğunun farkına varmış olmaları ki geçen iki yılda sınıf ve kütle sendikacılığı söylemlerinden devlet sendikacılığına doğru hızlı bir yöneliş içindeler.

Bugün Genel Maden-İş yönetimi devlet sendikacılığı geleneğinin bütün özelliklerini bünyesinde toplama buluyor. Toplu sözleşme taslaqlarının hazırlanması işçilerin inisiyatifini taşıyor. Sendika devlet dairesi niteliğine büründürülüyor. Kozlu Katilamı'nda Sendika Yönetimi gerekli tepkileri üretmekten uzak duruyor ve kendi hükümet yaratmaya çalıştığı suskunluğa ortak oluyor.

Zonguldak'ta toplu sözleşmenin Genel Maden-İş Genel Kurulu süreci ile çakıştığı günlerde başka gelişmeler de yaşanıyor. Genel Kurul'da, devlet sendikası niteliğine bürünmüş sendika Yönetimine karşı çıkacak alternatiflerin önü kesilmek için her türlü taktik uygulanıyor. İşçiler Devrekli, Çaycuma'lı, Beycuma'lı gibi ayrımlara tabi tutuluyor; hemşehricilik kövrükleniyor. Demekler kur-

dedikodu üretiyor. Genel Kurul çalışması için yayınlanan broşürler hakkında savcılığa başvuru da bulunuyor. Buna rağmen Amasra'da başlayan muhalefet çalışmalarının kendiliğinden bir

broşür "Maden İşçileri Sendikalarında Söz ve Karar Sahibi Olacaktır" diye başlıyor ve sendikal ilke ve amaçlarla devam ediyor.

"Sendika yönetimi, işçilerin söz ve kararına dayalı hareket eder. İşçilerin iradesi dışında tek başına karar alamayacaktır."

"İşçilerin her an aradığında bulduğu, 24 saat görev yapan, üç vardiyalı sendika yöneticiliği anlayışını uygulamaya geçireceğiz."

"Sendika yöneticileri hiçbir siyasi partinin gölmesinde olmayacaktır."

"Sendikamızın gelir ve giderleri hiçbir formaliteye tabi tutulmadan işçilerin denetimine açık olacaktır."

"İşçilerin her konuda bilgilendirilmesi amaçlanarak eğitim seminerleri yapıyor ve oturma bölgelerimizde düzenlenecektir."

Bu broşürde ayrıca "Geçmiş Yönetimlerden Hesap Soracağız" başlıklı bir bölümde şunlar yazılıyor:

"Sendika anlayışımızı, çalışmaya tarzımızı sendika merkezine kadar götürmek, Şubemizin Genel Merkezinde etkin ve belirleyici olması hedeflenecektir."

"Basın yayın organlarında duyurulan, herkesi tartıştıran Otel Saası, Martıbaşı satışı, Grevde gelen yarımlar olayı, Yapı kooperatifi ve Tükütün kooperatifi gibi olayların üzerine gidilerek, gerçekler ortaya çıkarılacaktır."

"Sendika Merkezimize egemen olan işveren yönetimi

duruluyor; bu da yönetiyor-muş gibi köylülek ayrımları başlıyor.

Sendika Yönetimi kendisine karşı gelişen her türlü demokratik girişimi zorbaca yöntemlerle engellemeye çalışıyor. Amasra Şube Genel Kurulunda hazırlanan İşçilerin Sesi Grubu hakkında bizzat sendika yöneticilerinin kişisel çetneli yalan ve

İnsan Hakları Mücadelesine Genel Bir Bakış

İnsan Hakları Demeki genel merkez ve şubeler düzeyinde genel kuruluna yapmaya hazırlanıyor. Her seçim döneminde olduğu gibi İHD'nin yaşadığı genel kurul sürecinde de nasıl bir insan hakları mücadelesi, nasıl bir İHD tartışması insan hakları savunucularının gündemine yeniden oturdu. İHD'nin geçmişi, bugüne, geleceğine ilişkin değişik bakış açılarına ve yorumlarının ortaya çıktığı bu tartışmada soruna nasıl bakılması gerektiğini genel hatlarıyla ve kendimizi belli başlıklarla sınırlayarak ortaya koymak istiyoruz.

hafızakârından liberaline, faşistinden seriatısına varıncaya kadar çok geniş bir yelpazede insan hak ve özgürlüklerinden bahsediliyor. Daha da önemlisi burjuvazi artık var olan devlet kurumlarıyla yetinmiyor, resmi elden sivil toplum örgütlenmesine giriyor. Burada amaç bugüne kadar sivil toplum örgütlenmesinde yer almış sosyalist muhalefeti kendi potansiyelinde etkisizleştirmek, ideolojik üstünlüğünü toplumun bütün kanallarına yaymaktır. Sistemin resmi ideolojisi çerçevesinde oluşturulan ve yeni hükümetin vitrin süsü olarak düzenlenen İnsan

sonuz gelişme süreci önündeki engelleri aşarak insanlaşmasını sağlamıştır.

İnsan hakları teorisi başlangıcından günümüze değin kendi içerisinde evriler ve sınırlar mücadelesinin gelişimine göre yeni haklarla donanarak süregelenmiştir. 1950'ler sonrasında metropol-kapitalist ülkelerdeki sosyal devlet olgusuyla birlikte sosyal haklar kataloğu da burjuva kuramına dahil olmuştur. (İşsizlik sigortası hakkı, sağlıklı yaşam hakkı, özürdü hakları, ücretli tatil hakkı vb)

1970'lere gelindiğinde ise sağlıklı bir çevre, cinsel tercih, başı içinde yaşam, halkların kendi geleceklerini belirleme, ulusların ekonomik ve siyasal düzeyde bağımsız gelişme hakkı vb ile haklar kataloğu daha da gelişmektedir. Tüm baskı ve yabancılaşma kurumları ve devlet ortadan kalkıncaya dek sürececek olan insan hakları mücadelesi sınıf mücadelesinin gelişim seyri içerisinde daha da kapsayıcı hale gelecektir. Bu noktada özellikle batı demokrasilerinde formüle edilmiş, özünde burjuva doğallık teorilerinin damgasını taşıyan İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'ni de eleştiri süzgecinden geçirecek hedeflerini geliştirmek ve insan hak ve özgürlükleri mücadelesini soyut bir slogan olmaktan çıkarmak gerekiyor.

İnsanı kendisine ve topluma yabancılaştırarak, kendisinden uzaklaştıran kapitalist üretimin özü önümüzdeki tarihsel evrede insan hakları kataloğunun genişleyeceği en önemli alanlardan birini oluşturmaktadır. Sosyalizm projesinin önemli bir boyutunu içerecek olan yabancılaşmaya karşı mücadelenin, insan hakları mücadelesinin sosyalizm koşullarındaki en belirgin konularından biri olacağı açıktır. Toplumun geniş kesimlerini kapsayan ve bugünkü emperyalizm, insan hakları, demokrasi ideolojisine alternatif uzun vadeli bir insan hakları programı oluşturulmalıdır. İnsan hakları eylemliiliği ise resmi inisiyatifte teslim olmadan, devletin bağımsız, sivil inisiyatif temelinde örgütlenmelidir. İnsan hakları mücadelesinin baz alacağı tek şey insanın yaratıcı eylemliiliğidir. İnsan hakları mücadelesi öncelikle insan hak ve özgürlüklerini "doğal" ve "evrensel" bir içerikle sunarak sınırları, siyaset üstü bir düzeye yerleştiren burjuva insan hakları teorisiyle ve bunun sol içerisindeki uzanılan olan sivil toplumu yaklaşımlar ile teorik-pratik bir eleştiri süreci içinde hesaplaşmalı, ayakları yere basan bir politika oluşturulmalıdır. İnsan hakları mücadelesini doğrudan sınıf sınıflarına tabi gören bir anlayış ise İHD zeminini "kullanılacak" bir alan olarak görme mantığından besleniyor. İHD aracılığıyla politik çalışma yapma; insan hakları mücadelesinin karakterini ve önemini kavramayan, ilkesel olarak bu mücadeleyi anlamlandıramayan solcu örgütü anlayışının bir ürünüdür. Politikasızlığın politikası diyebileceğimiz bu çabalar İHD'yi zenginleştirici değil daraltıcıdır.

İnsan hakları mücadelesi solun kendisi özünden politika yapacağı bir alan değildir ve olmamalıdır. Toplumun bütün kesimlerine seslenecek sesi bir İHD anlayışı (özellikle İstanbul İHD'nin geliştirmeye çalıştığı) sahiplenilmesi ve geliştirilmesi gereken bir anlayıştır. Kürt sorunundan çalışanların sorunlarına, kadın sorunundan çocuk sorununa, kültürel haklardan cinsel tercih haklarına, çevre sorunundan sağlık sorunlarına değin (sorunların çokluğu karşısında haklar kataloğu daha zenginleşecektir) çok geniş bir yelpazeye yönelmek ve insan hakları bilincini yaşamın her alanında toplumsallaştırarak yaygınlaştırmak, kapsayıcı olmak gerekmektedir. Bu çerçevede siyasal görüş farkına bakılmaksızın (ister sağ, ister sol) hakkın ihlal edildiği her yerde tavır alan sokaktaki insandan aydınına kadar uzanabilen özgünlüğü olan bir insan hakları anlayışı anlamlı olacaktır.

İnsan hakları ihlallerine karşı mücadele bizzat o ihlalleri yüzüze kalmış insanlar tarafından sahiplenilmelidir. Birilerinin haklarını savunma güdüsüyle dıştan bir ilişki içinde insan hakları mücadelesi yürütülebilmek olanaksızdır. İhlalleri dışarıdan takip eden, gözlemleyen konum aşılması insan hakları toplumsal bilincinin oluşturulması çabası canlı yaşam içerisinde vücut bulmalıdır. İhlalleri yerinde ortaya çıkartarak

İnsana ait hiç bir şey bana yabancı değildir (Nihil humanum mihi alienum est)

cak, bunu hemen kamuoyuna iletcek harekeli insan hakları müfrezeleri oluşturulmalı, bu temelde uzun vadede her alanda her yerde gönüllü insan hakları müfrezeleri (komiteleri) yaratılmalıdır. İnsan hakları komiteleriyle amaçlanan toplumun bütün dokusuna nüfuz edecek, kalıcılacak bir insan hakları mücadelesinin hayata geçmesidir. İşkenceyi, infazları yerinde teşhir eden, sokaktaki her türlü hak ihlallerine İHD kimliğiyle karşı durabilen bir anlayış geliştirilmelidir. İnsan Hakları Demeki her yerde ve herkesle olmalıdır.

Bir grup İHD üyesi

İHD İstanbul Şubesi öncülüğünde oluşturulan platform tarafından 22 Ağustos Cumartesi günü, Sultanahmet Meydanı'nda yapılan basın açıklamasında şöyle konuştu:
"Biz 055'e hiçkimse için öldürme davetiyesi çıkartmayacağız. Çünkü; insanları muhalif olma hakları vardır. 055 muhaliflere ve muhalif olacılara verilen bir gözdağıdır. Biz hemen şimdi, demokrasi ve insan hakları istiyoruz. Polis devletini ve polisleştirilmiş toplumu ise asla! Ustelik biz, 24 kişinin öldürülmesinde, insanların geçeyen silah ve bomba sesleriyle uyandırılmasında, evlerin telan edilmesinde vatandaşların payı olduğuna inanmıyoruz. İçimizden hiçkimse bu kadar zalimleşmiş olamaz. Devlet, keyfi infazlardan bizlere pay çıkararak suçunu meşrulaştırmak istiyor. Görevimiz komşularımızı gözlemlemek değil, insan hakları ihlallerine karşı durmaktır. Yaşam hakkı ihlal edilen bugün kapı komşumuzsa, yann biz alabiliriz."

İnsan hakları ihlallerine karşı mücadele bizzat hak ihlalleriyle yüzüze kalmış insanlar tarafından sahiplenilmelidir. Birilerinin haklarını savunma güdüsüyle dıştan bir ilişki içinde insan hakları mücadelesi yürütülebilmek olanaksızdır. İhlalleri dışarıdan takip eden, gözlemleyen konum aşılması insan hakları toplumsal bilincinin oluşturulması çabası canlı yaşam içerisinde vücut bulmalıdır.

İnsan hak ve özgürlükleri sorunu son yıllarda gerek dünya ölçeğinde, gerekse ülkemiz ölçeğinde sıkça dile getirilerek gündemleşen bir sorun haline geldi. Sosyalizmin tarihsel bir döneminin kapandığı günümüzde "anti-komünizm" mottosundan yoksun kalan emperyalist sistem, yeni dünya düzeni diye adlandırdığı bu süreci (dünyanın yeniden paylaşımı, şekillenmesi) "İnsan hakları ve demokrasi" söylemi üzerinden oluşturmaya çalışıyor. İnsan hakları ve demokrasinin öncülüğünü dünyada Bush, Türkiye'de ise Demirel üstleniyor. Yeni dünya demokrasisine entegre edilmeye çalışılan Türkiye'de sosyal-demokratından, sosyalistine mu-

Hakları Bakanlığı vb kurumlar yalnızca kitlelerin bilincinde bir yanılsama yaratıyor, İHD genel merkezi ve başkanı dahil bu imajdan ve "devrim gibi" programlardan kolayca etkilenerek koalisyen hükümetinin destekleyicisi olabilecekleri şeklinde talihiz açıklamalarda bulunuyorlar. Böylece kaotik bir ortamda insan hakları mücadelesi daha da zorlaşıyor, insan haklarına bakış açısı, insan hakları mücadelesinin hedefleri vb konular daha da önem kazanıyor.

İnsan hakları mücadelesi özgür insan, özgür toplumu hedefler. İnsanın özgürleşmesi; insanın insan olma özelliğini engelleyen yabancılaşma kurumlarıyla çatışarak, insanın

Sultanahmet Cezaevi etkinliklerinin ardından...

YENİ DÖNEMDE İSTANBUL HALKEVLERİ

Halkevleri yıllardır yeniden açılma, yasal engelleri aşma, yeniden örgütlenme yolunda uğraş verdiler. 12 Eylül mahkemelerinin hak-siyaset yasaklarının kaldırılması davalardan birisi haline gelen halkevleri 4 yıl aradan sonra yasal olarak açılma hakkını elde ettiler. Uzun süre yeni şubelerin açılması, örgütlenilip faaliyet yapar hale gelmeleri için çaba harcandı. Eksik aksesör yürüyen bu süreçte dönem dönem

SULTANAHMET ETKİNLİKLERİ

Çocukların duvarları boyadığı, şiirler okuyup şarkılar söylediği çocuk şenliği günleri, çeşitli amatör müzik gruplarının konserleri (Grup Çağrı, Grup Güleçyan, rock grupları vb), şairlerin yönettiği şiir akşamları, Sultanahmet cezaevinde yıllarını geçirmiş olan sanatçıların anı-sohbetlerinin yanı sıra, güncel politik gelişmeler paralelinde Belediye-İş grevi, kamu çalışanlarının sorunları, kadın hareketi (Kadın Hareketi Nereye forumu) ve özgür basın üzerindeki baskılar (Özgür Basın Susterulamaz) ile ilgili paneller düzenlendi. Her gün açık hava sineması etkinliği olarak nitelikli film gösterimi, el sanatları ve kitap satış standları, hücresinde sergilenen heykel, resim, karikatür sergileri ile Sultanahmet Cezaevi bir bütün olarak etkinliklerin içeriği ile özgürleştirilmeye çalışıldı. Yıllarca düzen muhalifleri için baskı, acı ve işkencelerle özdeşleşmiş olan Sultanahmet Cezaevi muhalif bir kültür-sanat etkinliğine mekan olmakla daha da anlamlandı.

"Sultanahmet Şimdi Özgür" etkinliğine ilk gününden polis saldırganıyla kapalı olduğu güne kadar hiçbir zaman doğrudan bir siyasal faaliyet gözüyle bakılmadı. Hem zaman olarak (yaz ayarı) hem dönem olarak toplumsal muhalefetin alt düzeylerde seyrettiği koşullarda İstanbul'da muhalif bir içeriğe sahip tek etkinlik haline gelen Sultanahmet Cezaevi etkinliği, kültür-sanat etkinliği olarak her türlü dolaylı bir politizasyon taşısada da, yüzeyel-sektör bir politik etkinlik haline dönüştürmek için kararlı bir çaba harcandı. Yaşadığımız günler-

canları gibi olsa da, yakın zamana kadar İstanbul Halkevleri kendi sorunları için çözümlenmiş, kısır tartışmaların ve anlamsız çekişmelerin kemirdiği, taşdıkları tüm potansiyelle rağmen etki gücü sınırlanmış yapılar haline geldiler. Zaman zaman istisnalar, bazı halkevlerinin dönemsel yükselişleri teşhir edildiği olsa da halkevlerinin bu durumu, yaşadığımız ülkenin baskı ve zora dayalı devlet aygıtının her türlü muhalif faaliyete karşı yürütüldü keyfi baskı uygulamasının sonucu olarak bazı şubelerin

kapalıması ve üzerlerine baskı uygulanması ile birleşince, etki gücü iyice sınırlanmış moral düzeyi düşükbir demokler grubu haline geldiler. Halkevlerini böyle bir durumdan çıkartıp, kendi potansiyeli ile oranlı etkin ve kapsamlı faaliyetler yaratabilecek, dönemin sorunlarının çözümünde üzerlerine düşen görevi yerine getirebilecek bir mevzi, bir muhalefet odaklı durumuna getirmek çabası içindeki İstanbul halkevleri Ağustos ayı boyunca kendilerini "Sultanahmet Şimdi Özgür" etkinliği ile tanımladılar.

Halkevlerini kendi potansiyeli ile oranlı etkin ve kapsamlı faaliyetler yaratabilecek, dönemin sorunlarının çözümünde üzerlerine düşen görevi yerine getirebilecek bir mevzi durumuna getirmek çabası içindeki İstanbul halkevleri Ağustos ayı boyunca kendilerini "Sultanahmet Şimdi Özgür" etkinliği ile tanımladılar.

özüne dayalı sorunların çözülmemiş, ülkenin bütününde "fiili olanüstü hal" uygulamaları olarak tanımlayabileceğimiz, varolan yasalarda tanımayan, baskıcı, yasakçı bir yürütme erkini ortaya çıkarmasına neden oldu. Sokaklarda yaşanan yargısız infazlardan, politik her türlü faaliyetin zorla bastırılmasına, demokratik kitle örgütleri üzerindeki fiili engellemelerden kültür-sanat etkinlikleri üzerindeki yasaklayıcı, saldırgan baskılara kadar fiili bir olağanüstü halin kendini her düzeyde hissettirmeye başladığı bir dönemde yaşıyoruz.

İşte böyle bir dönemde yaratmaya çalıştığımız "Sultanahmet Şimdi Özgür" etkinliğinde,

Pornografi Kadını Aşağılıyor Onurumuza, Bedenimize Saygı İstiyoruz

İki çocuk annesi bir ev kadınıyım. Televizyonda bazı kanallarda sunulan programlar nedeni ile hem kadınlıktan hem anne-liğimden utanıyorum. Kadınlığın, kadın bedeninin böylesine kötü kullanılması, aşağılanması beni hem üzüyor hem de bu duruma karşı birşey yapamamanın verdiği çaresizlik ile öfkeleniyorum.

Televizyonda yayınlanan TUTTI FRUTTI veya GECE KEYFİ gibi programlar kadını, kadın onurunu, bedenini, kimliğini yok ediyor, aşağılıyor. Bazı televizyon kanallarının daha fazla izleyici çekmek, daha fazla kar etmek için, kadın bedenini kimliğiyle beraber mezata çıkarıncasına sürmesini aklim almıyor.

Kaldı ki bunu bizim gibi kültürümüzün kaldırılmayacağı ve manuk gibi davranışlara itileceği nasil olur da gözardı edilebilir? İçe dönük, kapalı bir toplum olmanın verdiği sıkıntı yemiyormuş gibi bu durumdan porno filmler veya kadın bedenini sergilemeye dayanan yayınlar ile çıkmaya çalışmak ancak zıtlık bir toplum yaratır.

Bu programları gençler, çocuklar, yaşlılar yani herkes seyrediyor. Cinsel ilişkiye yasak koyan, ayıp sayılan toplum bu programlar ile kadına sadece zevk aracı olarak bakmaktadır. Çocuklarımız bu programlar yüzünden sevgiyi bilmeden sadece cinselliğin önplanda olduğu bir kültürle yetişiyor.

Aile ilişkilerinin alabildiğine içe dönük yaşandığı toplumumuzda, cinselliğin en açık biçimi ile sergilenmesi aile içi ilişkilere de yansımaktadır. Bu programların eğitici olmayacağı gibi güzel olan şeyleri de yokedeceğini düşünüyorum.

Birlikte olduğu kadına saygı duymayan, kadın bedenine sadece zevk aracı olarak bakan erkekğin, ne kendine ne de topluma saygısı vardır. Evdeki karısına "karım" diyerek kendi mali, eşyası gibi davranan, sahiplenen erkek televizyondaki kadına "orospu" yakıştırmaya yapıyor- hem de o aşağıladığı kadınları seyretmekten zevk alıyor.

Şimdi soruyorum: Yaşamını paylaştığı kadına, kadınlara saygısı olmayan erkekğin kendine ve topluma saygı duyması beklenebilir mi?

Kadının kimliği, onuru ve bedeni ile alabildiğine ezildiği bu toplumda, televizyon, gazete gibi yayın organları ile sunulan kadın bedeni veya açık saçık filmler, toplumu eğilmek şöyle dursun kadını daha da kötü duruma düşürmekte ve aşağılamaktadır.

Televizyonda yayınlanan bu programların bir kadın ve anne olarak bir an önce kaldırılmasını istiyorum.

Bir Okuyucu

055 VE "AMİGOLAR"

Sıcak cumartesi günlerinde biriydi. 12.00 sular. Çağaloğlu'nda bir gün olduğundan, hızlı adımlarla gideceğim yere yetişmeye çalışıyordum. Birden dünkü gazete ilanı aklıma geldi. İHD'nin düzenleyeceği, bazı demokratik kitle örgütlerinin de katılacağı "055'e Hayır Kampanyası" ile ilgili Sultanahmet meydanında bir basın açıklaması yapılacağı.

Gideceğim yere biraz geç kalsam da diye düşündüm. Kendimi hemen Sultanahmet'e attım. Görünüşe göre kutusunu andıran tramvayın gurultusu insanların sağa sola koşuşumcasına dışında köşebaşlarını tımuş sivil ekle otolar, çevik kuvvet otobüs ve minibüsleri, ellerinde telsizler büyük iş yapıyor gibiydi. Ortalıkta kovboy dolaşan çok sayıda sivil polis dışında dikkati çeken birşey yoktu.

"Olağan önlemler" dedim kendi kendime. Parkin için doğru gidince 70-80 civarında "055'e Hayır" ile ilgili basın açıklaması için toplanmış arkadaşlarımızın rambo kıllıklı çevik kuvvetleri tarafından çembere alındığını gördüm.

Bu arada çevredeki insanları da olayı farkedip çembere doğru yaklaşmaya başladılar. Tabii ben de içlerinde. Polisler arkadaşların bir kısmının elinde "Yargısız İnfazlara Hayır", "Devlet Terörüne Son" gibi dövizler yurttu, basın açıklamasını okumaya çalışan arkadaşlarımdan clinden kağıdı aldı. Çembere de iyice daralıp küleyle çevik kuvvet otobüslerinin otağına tarafı doğru ilerletmeye başladı.

Arkadaşlar çevik kuvvet otobüslerine doğru sürüklenirken olayı izleyenler de onları takip ediyordu. Hemen sol tarafında 35-40 yaşlarındaki biriyi gördüm. Olayı izleyenlerden biriyi küfrederek "PKK'li" dedi. Ben de döndüm şekilde "Nereden biliyorsun? Eski atılganlık kalmamıştı ama hafifletmiştim ki, "Konuştuğuların duyumadın mı? Doğru'du sağ teröristleri yakalamaya çalışılan askerlerimizi, ya da polisimizi kadim yapıya diye kadınlard" dedi. Tı okkahl bir yanıt veriyordum ki, polis izleyenlere bir s müdahale ederek bir s uzaklaştırmaya ve dağılı-

başladı. Hevesim kursağında kaldı. Bütün bunlar olurken arkadaşlarımız otobüslere, minibüslere bindirilmeye başlıyordu.

İnsanların tepkileri iyice ilginçleşmeye başlamıştı. Yine kalabalık bir gruba olduğu yere doğru gittim, iki kişi o ilginç konuşuyorlardı. Kulak misafiri oldum:

-Ne yapıyormuş bu grup?

-Yargısız infazları protesto ediyorlar.

-Öyle mi?

-Bana kalırsa yargısız infaz filan babil bunlar hep böyle yaparlar. Şimdiye başlan hiçbir ev boş çıkmadı ki, yamsa bulunuyor ya bomba.

-Ama bazen suçsuz insanlar da olabiliyor (sözünü tamamlamaya fırsat vermedim).

-Valla, aslında böyle yerinde iş bitirmekle iyi yapıyorlar. Bazıları, s da olabilir ama boşver. İyide gözde olur. Hem canlı gözaltına alsan, bir sorgulayacaksin, sonra işkence yapıp şu bu yapıldı denilecek...

Konuşmalara daha fazla dayanamadım. Yanlarımdan ayrıldım. Bu arada arkadaşların tümü otobüslere doldurulmuş götürülüyorlardı.

İçimi iyice bir sıkıntı basdı. Gözlerim amigoları aradı. "Oğlum" dedim kendime "özel olarak amigoya gerek duydukların yeteri kadar fikir vermedim sana..."

BEYKOZ

DOSTLUK VE KARDEŞLİK ŞENLİ

Beykoz Halkevi ve Beykoz Belediye'nin ortak çalışmasıyla düzenlenen "Dünyayı Güzellik Kurtaracak" dostluk ve kardeşlik şenliği 12-13 Eylül tarihlerinde Puşabağ'da Burunbağca'da ve Alan'da yapıldı.

7-8 Eylül'de yapılması planlanan ilk, polislin engellemeleriyle bir hafta telkenmek zorunda kalmış. Şenlik afnini yırtan, söken polislin ortamı tertemiz ome çabaları, 12 Eylül tedirginliği birleştirilmeye çalışıldıysa da, bu gün 12 Eylül günü, şenlik alanında yüzlerce çocuğun varlığını engelleyemedi. Ö kille ikinci günün kabulünü coştuğunu da. Şenlikte çocuklara yönelik olarak yaço gösterileri, bedava kitap dağıtım çesitli oyunlar yerlerken, müzik topluluklarının dinletilen ve halkoyunu etkinlik gösterileri sunuldu.

İlk gün katılımı dostluk olmasınaymen, ikinci gün coşuklu ve canlı şenlikte yapılan konuşmalarda, Şenlik 12 Eylül'ler ve yargısız infazlar hakkında

Şenlik, halkların özgür ve kardeş yaşama isteklerinin önüne baskı ve kanamlarla geçilmeye çalışıldığı gününün halkların dostluk ve kardeşliğine dön bir çağrı oldu.

Devamı 9. sayfa

KATLIAMLARA SON...

Delik deşik evler... Resmi rakamlara göre 15 ölü, yüzlerce yaralı...
Çocuk, yaşlı kadın göçe durmuş bir halk... "Bir savaş
 bittikten sonra" diyen generallerin bu sözünü haklı kılan savaş sonrası
 görüntüleriyle Şırnak... "PKK Şırnak'ı bastı" sözleri bahane, Kürt
 halkının istekleri karşısında Türk Devleti'nin verdiği yanıt;
ÖZELİAMDİR... Hafız Akdemir, Yahya Orhan, Halit Ülgen, İzzet
 Çizer, Hüseyin Deniz ve son olarak Musa Anter'in katledilmeleri de
 politikadan ayrı düşünülemez.

Ertelenen grevini savunmaya, çalışma hakkını güvence altına almaya
 çalışan işçi; sendika hakkı isteyen memur; Şırnak'lar viedanındır,
 doğrudan senin sorunundur. Ve ülkenin batısında yaşayan devrimci
 demokratlar, Kürt ve Türk halklarının özgürlük mücadelesi ortaksa,
 anti-milliyetçiliği örgütlemek senin görevindir. Eğer bu becerilemezse
 TC'nin savaş politikalarının varacağı nokta bütün ülkeyi şovenizmin
 devlet terörünün ve koyu bir karanlığın kaplayacağı koşullardır.
 Çünkü Kürt sorunu aynı zamanda Türk sorunudur.

Musa Anter, yeğeni Hüseyin Deniz'in öldürülmesine ilişkin yazısında "Sağ kaldığım sürece senin de yerine yazarım" demişti. Kontgerilla'nın kirli kurşunları bu kez Musa Amca'yı hedefledi. O'nun Hüseyin Deniz'e verdiği sözü biz de ona veriyoruz. 74 yaşının isyanı ve aydınlığıyla, Türk ve Kürt halklarının yüreğinde ve bilincinde yaşayacak.

HAFIZ AKDEMİR

YAHYA ORHAN

HÜSEYİN DENİZ

MUSA ANTER

Gerçekleri yazdıkları için öldürüldüler!

Alın yaşında ipince bir çocuk; itiriyor, bombardımanda çok geçirmiş. Öğrendim ki her canın bir mimiği olmuştur!

Gündem Gazetesi
 Genel Yöneticisi
 Genel Müdürü
 Genel Sekreteri
 Genel İhtisap Müdürü
 Genel İktisadi İşleri Müdürü
 Genel İdari İşleri Müdürü
 Genel Hukuk İşleri Müdürü
 Genel İstatistik İşleri Müdürü
 Genel Basım İşleri Müdürü
 Genel Tesisat İşleri Müdürü
 Genel Teknik İşleri Müdürü
 Genel Yürütme İşleri Müdürü
 Genel İdari İşleri Müdürü
 Genel Hukuk İşleri Müdürü
 Genel İstatistik İşleri Müdürü
 Genel Basım İşleri Müdürü
 Genel Tesisat İşleri Müdürü
 Genel Teknik İşleri Müdürü
 Genel Yürütme İşleri Müdürü

11'inde, 26 sa-
 yacılarca
 denildiği
 yince
 bir sivil... sokakta
 köpekler ve
 göbeğinde kıpırda
 duran bir inekti yal-
 tüm dükkanlar kapa-
 rıdan öğreniyor ve
 ki, "güvenlik
 kelimesinin tam anla-
 mesai yapıyor" kent-
 işyınca çıkıyor ka-
 panzerleri, jipleriy-
 baumundan önce de
 lar...
 birinin çıkıp "gece
 biz hakimiz"
 um. Eski

şanın ilk izleriyle de
 karşılaşıyoruz. New-
 sonrasında, otelede
 ra -ağırlıkla da gaze-
 saygı atışları'ndan ha-
 mi delikleri...
 esi gün 1 Eylül Dün-
 Günül.. Alabilirdiği
 bir savaşın kurban-
 görmeye gidiyo-
 z'de yaklaşık üçbin
 ağırlaşıyor. Karşı-
 larımız arasında bir
 bes altı aile birarada
 larımız arasında bir
 beş alu aile birarada
 lar, ahırda yatanlar
 Altı yaşında ipince
 çuk gördük; itiriyordu,
 rdamında çok geçir-
 Onu kucağında getiren
 iki yaşlarında kızın
 den iki damlacık
 züldü, yüzünde donuk
 ... Öğrendim ki her
 bir mimiği olmuştur!

fer işaretiyle duran, kente
 her olan bitenden haberdar,
 hiç de yabana atılmayacak
 derecede "politik", "itifada-
 da'nun küçük generalleri"
 yaşlarından geri kalmayan
 çocuklar... Ve ertesi gün
 Şırnak'a giderken Kasrik
 Boğazi'nde iki saat kadar
 bekletiyoruz. Çeşitli araç-
 larla sağlan kalan eşyalarını
 almaya giderken, alıp da dö-
 nenler görüyor. "Halk
 akın akın kente dönüyor"
 dedikleri, gazete-TV'de gös-
 terdikleri bu olsa gerek...
 Kumçatu civarında çadır-

Şırnak'ın girişinde "izin"
 yüzünden bekletirken, gör-
 düğümüz dar bir alanda bile
 yüzlerce MKE yapımı mer-
 mi kovana vardı. İsrarlı dav-
 ranarak ancak girebildiği-
 mi kente tam bir savaş
 sonrası görünüm hakimdi.
 Birkaçında Türk bayrağı
 asılı olan ve tariflere göre
 korucuların oturduğu mul-
 te denk gelen yerdeki evle-
 rin dışında hemen tüm ev-
 lerde en azından mermi de-
 likleri vardı, kimisi de top
 ve roket mermileriyle ağır
 hasar görmüştü. Söylenle-

saldırıldığı, Cizre ve Kum-
 çatu yöresindeki Şırnaklıla-
 rın anlatımlarının ortak nok-
 tası.

Ertesi gün öğle sularında
 "yaralıları hastaneye gö-
 türmek ve ihtiyaçlarınızı
 karşılamak için dışarı çıka-
 bilirsiniz" anonsundan sonra
 evlerinden çıkanların çoğu-
 na ateş edildiği ve asıl kay-
 bın da bu esnada olduğu ifa-
 de ediliyor. Peki diyoruz,
 "gazetelerde halkın iki ateş
 arasında kaldığı, o yüzden
 kenti terkettiği yazıyor, ne
 diyorsunuz?" Bizleri ikna et-
 mek için olacak, "valla"
 PKK'yı görmedik, ama sal-
 dırmış olsalardı, 10 dakika
 taciz ateşi açar giderlerdi.
 Oysa biz 48 saat ateş altında
 kaldık" diyorlar. Gördükleri
 ise asker, özel tim ve kuru-
 cu. tek bir gerilla görene ya
 da gerilla izine rastlamadık.
 Şırnak'a bağlı köylerde cami
 ve okullar dahi yakılıp yıkıl-
 mış.

İnsanlar alelacele terket-
 mişler kenti. Cizre, Nusay-
 bin, Silopi'ye kadar dağıl-
 mışlar, ve hatta Mersin ve
 İskenderun'a kadar göç
 edenler var. Kimisi yakınla-
 rının durumundan habersiz;
 yaşıyor mu, gözalında mı,
 yoksa başka bir yerde mi gö-
 çtü?

Görüşmelerin en ekile-
 yici yanı insanların politik
 bilinciydi. Kürdistan'da yo-
 gun bir savaşa yaşanmak-
 ta ve insanların büyük bir
 ağırlığı en genel deyimle
 "ulusal kurtuluşçu". Talepleri
 Kürt halkının varlığının,
 kimliğinin ve özgürlükleri-
 nin tanınması ve dünya ulus-
 larının özgür bir parçası ol-
 mak. Türk halkına ise kar-
 deşlik görevini yeterince ye-
 rine getiremediği için kir-
 gınlar. Kürdistan'da ya-
 nanlara karşı duyarlı olun-
 madığı, benzer olaylar batı-
 da yaşansaydı kendilerinin
 çeşitli biçimlerde tepki gös-
 tereceklerini vurgulayarak
 sitemlerini ifade ediyor.

Son olarak da, küle ileti-
 şimine yeni bir soluk getiren
 ve yayına başlamasıyla
 birlikte hedeflerinden biri
 haline gelen Özgür Gündem
 'in Diyarbakır bürosunu ve
 Hafız Akdemir'in ailesini
 heyet olarak ziyaret edip,
 başsağlığı dilekçelerimizi ilet-
 tik.

Bir halkın onyıllardır hük-
 küm süren zulme, karanlığa
 karşı onurlu, haklı direniş-
 nin kazandığı dağlardan taş-
 lardan, biraz mahzun ama
 son derece etkilenmiş olarak
 ayrıldık.

EKONOMİK-SOSYAL KONSEY

Toplumsal
Şaşmanın Adı
Baştarafı 1. Sayfada
TOPLUMSAL
ist sistem açısın-
üne yıllan olan 2.
Savaşı sonrası dö-
toplumsal uzlaşma"
temel sloganı ol-
Keynesçi ekonomik
nyaya sosyal devlet
toplumu öngörülü-
Be dönemi aynı za-
sinin sunma verilen
zilleri de kapsıyor-
geçmiş
hükümet ve ücret ar-
ış için işçilerin lehine
toplumsal uzlaş-
reği iç pazar geli-
şiminde desteklendi.
Sosyal Konsey
ların bu tarihsel dö-
ek çok Avrupa ülke-
malandı. Sermaye bu
radikal hareketi de
bir parçası haline

Bu ortaklık sayesinde İs-
 veç'li çalışanlar 1932'den
 1983 yılına kadar işyeri yada
 işkolunda toplu sözleşme im-
 zalayamadılar ve ücretler üçlü
 birliğin çizdiği sınırlar
 içinde yılda bir defa ulusal
 düzeyde belirlenen ücrete
 mahkum oldular.
 1976 yılında yaşanan pet-
 rol krizi, dengeleri bozdu ve
 sosyal demokratların "daya-
 nımsız üretici politikası"nın
 sanayi sektöründeki yaygın
 lokavtlar ve ülke dışına ya-
 nımlarla önu kesildi ve sosyal
 demokratlar 42 yıl aradan
 sonra iktidardan düştüler.
 83'te yeniden iktidara ge-
 len sosyal demokratlar bu
 kez ekonomik krizi işçi sını-
 fının üzerine yıkıma ya-
 çışına 91'de iktidardan düştü
 ve İsveç'in geleneksel uzlaş-
 ma büyük ölçüde kan kay-
 betti.
GÜNEY KORE
 2. Dünya savaşı sonrası ithal
 ikameci ekonomik sistemin
 uygulandığı Güney Kore'de
 Hükümet, üst düzey
 bürokrasi ve önde gelen iş
 çevrelerinin
 1961'de
 oluşturduğu "Ekonomik
 Planlama Örgütü"
 kurmuştu. Ancak bu
 örgütlenme içinde "siyasi
 istikrar" nedeniyle, sermaye
 birikimi yoğun İSVEÇ ile hiç
 ilgisi olmayan biçimde,
 işçiler ve diğer çalışanlar
 "temsil" edilmemişlerdi.
 Güney Kore'de söz konusu
 siyasi istikrar 2. Dünya
 savaşındaki sonra Başkan ve
 Başbakan'a bağlı olarak
 ordunun sağladığı destek

sayesinde oluşturuluyor ki
 1960'dan sonra bu ordunun
 doğrudan yönetime el
 koyması biçimine
 dönüşüyordu. Yani bölüşüm
 sorunlarından kaynaklı
 muhalefet izin verilmeyecek
 işi sınıfının "yok sayıldığı"
 tam siyasi istikrar.
TÜSİAD-TİSK ÖNERİLERİ
 İşbirlikli tekelci burjuva-
 zi sosyalist bloğun dağılışı-
 nın ardından değişen dünya
 dengeleri içinde kendine yeni
 bir yer açmaya çalışıyor ve
 Doğu Avrupa ile Türk-İ
 Cumhuriyetler üzerine hayal-
 ler büyütüyor. Emperyalist
 dünyanın bu yeni pozisyon-
 u ve ücret alanlarında
 Türkiye sermayesi de kendi-
 ne düşecek küçük payların
 peşinde.
 Öte yandan kapitalist sis-
 tem karşısında alternatifini
 yaratamayan işçi sınıfı, sis-
 tem karşısında direnmek için
 bile bağımsız örgütlenmele-
 rini yaratamazken sendikal
 alandaki krizin de dezavan-
 tajlarını yaşıyor.
 Bu koşullarda tekelci ser-
 maye istediği gibi saldırıyor.
 Ülkenin doğusunda kirli bir
 savaş sürdürülüp insanlar
 katlediliyor, batısındaki her
 türlü muhalefetsiz kanla sustu-
 ruluyor. Grevler erteleniyor,
 demokratik talepler görmez-
 likten geçiliyor.
 Ancak bütün bunlara rağ-
 men, tekelci burjuvazinin bu-
 gün asıl tercihi toplumsal uz-
 laşma. Bunu dünyadaki diğer
 uygulamalarından farklı ola-
 rak bugün Türkiye'de işçi sını-
 fına tavizler vermek yerine,

boğazına çökerek oluşturma-
 ya çalışıyor.
TÜSİAD'ın iki bilim ada-
 mına yaptırıldığı araştırmada
 (*) 24 Ocak kararları ve ola-
 ğanüstü dönemin getirdiği si-
 yasi istikrarın yararlarından
 söz ederler 1987 yılıyla bir-
 likte gelen istikrarsız siyasi
 ortamdan ve bölüşüm sorun-
 larının üzerlerindeki baskı-
 sından yakınıyorlar. Yeniden
 oluşacak istikrar paketini işe
 şöyle açıklıyorlar,
 - Klantalist (ahbap-
 çavuş) davranmayacak bir ik-
 tidar.
 - Teknik kapasitesi yük-
 sek, iyi eğitilmiş, özerk an-
 cak hükümetle uyum içinde
 çalışacak bir bürokrasi
 - Bölünmüş nitelik göste-
 ren iş dünyasının ortak ze-
 minde buluşmasını sağla-
 yan, çeşitli iş kesimi zirve ör-
 gütləri arasında koordinas-
 yon sağlama işlevini üstlene-
 cek danışma kurulu. (Bir
 anlamda 1970'li yılların Hür
 Teşebbüs Konseyi)
 - Güçlü yöneticilere sa-
 hip (farklı sester çıkması
 izin veremeyecek) sendikalar
 ve onların zirve örgütlenmele-
 ri
 - Bütün bu kesimlerin
 arasında işbirliğini sağlaya-
 cak, yasal dayanağı olan
**EKONOMİK SOSYAL
 KONSEY**'in oluşturulması.
 Türkiye İşveren Sendika-
 ları Konfederasyonu ise bu
 oluşumun yaratılacağı Anaya-
 sal güvence alan alınması
 istiyor. TİSK, Ekonomik
 Sosyal Konsey'i 1982 Anaya-
 sası hazırlanırken önermiş,

İmparatorluklar Beşiği
 RENÉ CAGNAT ve
 MICHEL JAN
 (Alan Yayınları)

KITAP
 İşçilikler dikkatlerin aynı
 noktalarda toplanmasına yol
 açıyor. Ancak bu yoğunlaş-
 ma medya aracılığıyla ger-
 çekleştiğinden son derece
 yüzeysel. Öyle ki yaşanan
 çatışmalar, bölünmeler zi-
 hnilerimizde yalnızca izle-
 nen bir "haber" olarak kalı-
 yor. Yani bilginin yerine
 izleme. İşte Alan Yayınları
 tarafından dilimize çevrilen
 "İmparatorluklar Beşiği" ya-
 şanan süreci derinlemesine
 araştırıyor bir kitap.
 Bütünleşme modelleri-
 nin zayıflaması ve genellik-
 le yapay olan sınırların bira-
 rada olması eski S.S.C.B'yı
 büyük bir parçalanmaya
 başbaşa bırakıyor. Parçalan-
 malar ülkenin bazı bölümler-
 rinde daha yumuşak gerçek-
 leşirken bazı bölümlerinde
 daha sert ve şiddetli yaşı-
 na.
 Orta Asya; halklarının
 çeşitliliği, uçsuz bucaksız
 alanları ile bu parçalanmayı
 en yoğun yaşayan bölgeler-
 den biri. Bu yüzden Orta
 Asya'daki somut ve genel
 gelişimler bütünü anlamak
 açısından oldukça önemli.
 Kitabin yazarları Rene Cag-
 nat ve Michel Jan 1981 yi-
 lındaki ilk baskıya ilave ola-
 rak, son dönemdeki güncel
 gelişmeleri de eklemişler.
 "İmparatorluklar Beşiği"
 ndeki görüşlerin tümüne
 katılmak mümkün değilse
 de kitap Orta Asya üzerinde
 son derece iliz ve bilimsel
 bir yapı olarak kendini gös-
 teriyor.

Tes-İşte Darbe

"Bir tercih yapmak zorundayız: Ya onurumuza sahip çıkıp, sınıf çıkarları doğrultusunda mücadele edeceğiz. Ya da özelleştirmelerle, işten atmalarla, sendikalara karşı yaratılan güvensizlikle ağır ağır yokolup gideceğiz. Tıpkı tarih öncesi dinazorlar gibi..."

Enerji işçileri toplu sözleşme, özelleştirme, işçi çıkarımı mücadeleleri verirken, bir yandan da genel merkezin saldırılarıyla mücadele etmek zorunda kaldılar.

"Bir tercih yapmak zorundayız: Ya gerçek kimliğimizi unutup peşimizden işçi sınıfını da sessizliğe sürüleyeceğiz. Ya da onurumuza sahip çıkıp, sınıf çıkarları doğrultusunda mücadele edeceğiz. Ya bizi içine alıp elimizi kolumuzu bağlayan bu koşullardan çıkmanın bir yolunu bulacağız ya da özelleştirmelerle, işten atmalar-

la, sendikalara karşı yaratılan güvensizlikle ağır ağır yokolup gideceğiz. Tıpkı tarih öncesi dinazorlar gibi..."

Ankara DSI salonunda uluslararası sendika temsilcilerinin, Türk-İş yöneticilerinin ve şube delegelerinin katılımıyla 18-20 Eylül tarihleri arasında yapılan Tes-İş Genel Merkez Kongresi'nin ikinci günü, Tes-İş

Genel Kurul kararıyla, şubesi kapatılan bir şube başkanıydı.

DİKTATÖRLÜK TÜZÜĞÜ

Kongrenin ikinci günü yapılan tüzük değişikliğiyle, tüm şubeleri açma, kapama, cezalandırma ve üyeleri ihraç etme yetkisi genel kuruldan alınıp Genel Merkez yöneticilerine verildi.

Gerçekleştirilen "darbe gibi tüzük" değişikliği'nin hedefi ise aynı gün belli oldu. Genel Merkez yöneticilerinin kendilerini vermeye cesaret edemeyip, içlerinde sözde sosyal demokratların da olduğu şube başkanlarına imzalattığı önerilerle, Demokratik Tes-İş'i yaratmayı hedefleyen İstanbul 1 ve 2 nolu şubeler kapatıldı, 1 nolu şubenin işyerleri daha önce yasadışı bir keyfiyetle kurulan naylon 5 nolu şubeye aktarıldı.

Bu kararlarda ilginç olan yan, SHP'li şube başkanlarının da imzalamış olmasıydı. Çünkü Tes-İş'in geçmiş yönetimi DYP ve MHP'lilerden oluştu da, SHP'lerin koalisyona ortaktaki olarak, demokratlara karşı Genel Merkez'i desteklemesi beklenmeyen bir şey değildi. Esas ilgi çekici olan, şube kapatma kararlarının altında kapatılan 2 nolu şube başkanının da imzası olmasıydı. Ancak daha sonra, yeni bir şubenin açılacağı, 2 nolu şubenin işyerleriyle beraber DSI işçilerinin bu şubeye bağlanacağı ve bu şubenin başkanlığında da 2 nolu şube başkanının atanacağı kulağın yayılınca bu ilginçliğin de sebebi anlaşıldı.

DARBİYİ YAP AVANTAYI KAP Bu işten karlı çıkan sadece İstanbul 2 nolu şube başkanı değildi. Aynı gün alınan diğer bir karar, sendika yöneticilerinin maaşları 20-25 milyona, 3 yıllık kademazminatı ise 150-160 milyona yükseltildi. Böylece şube başkanlarının niye Genel Merkez'in kapıkulu gibi davrandıkları daha açık olarak ortaya çıktı. Türkiye'de, enerji işkolunun 120 bin üyeli sendikasında yöneticilik yapmanın günlük kurda karşılığı bu kadar ucuzdu. Bunca paradan sonra Genel

"Alçaklar" diyordu bir delege. "Alçaklar, Genel Merkez yöneticilerinin ne mal olduğunu biliyorduk

"BİZİM ÖZELLEŞTİRMENE KARŞI YAPTIKLARIMIZI DOĞRU OLMADIĞINI DÜŞÜNENLER OLABİLİR, AMA BİZ DİYORUZ Kİ; EĞER İSTANBUL ANADOLU YAKASI ENERJİ İŞÇİLERİ HERŞEYİ GÖZE ALIP MÜCADELE ETMELERDİ, ŞU ANDA AKTAŞ HAKKINDA ORTAYA ÇIKAN TARTIŞMALAR OLABİLİR MİYDİ?"

Merkeze muhalefet etmek akıl karı mıydı? Sosyal demokratlık başkaydı, alışveriş başka!

FARUK BARUT BULUT GİBİ

Ancak genel kurul kürsüsünde ayakta duramayan, ne söylediği anlaşılmayan bir konuşma yapan Faruk Barut'un, Şevket Yılmaz'ın bile, "Başkanın dışı ağrıyordu da diazeme aldı" diye izah etme ihtiyacı duyduğu bir durumda da olsa, bu kadarla yetinmesi beklenemezdi. Hiçbir darbe girişimi, tüm muhalefeti ezene kadar duramazdı. Her türlü baskıya

ve cezaya karşın onurlarını satmayan, sendikal anlayışlarından taviz vermeyen 2 şubenin kapatılması Barut'u sönüldürmeye yetmedi. Sıra şubelerinde muhalefet çalışması yapan üyelere gözdağı vermeye geldi. Ve Soma Şube Kongresi'nde sınıf ve kitlesel sendikal anlayışı doğrultusunda muhalefet eden şube delegeleri bir çırpıda sendikadan ihraç edilerek operasyon tamamlandı.

"ALÇAKLARI"

"Alçaklar" diyordu bir delege. "Alçaklar, Genel Merkez yöneticilerinin ne mal olduğunu biliyorduk

rip "evet" diyor ama kararlara karşı çıkarılar "hayır" demiyordu. Böylece bütün kararlar "oy birliği"yle alınmıyordu. Hayır deme cesareti gösterenler dışında herkes, "Bir Genel Kurul Nasıl Kaldırılır" ya da "Sendikalarda Demokrasi Masalı" oyununun içindeydi.

BELGELER VE ŞİDDET

"Biz İstanbul 1 nolu şube olarak tercihimizi ne yönde yaptığımızı göreve geldiğimiz 89 yılından bu yana yaşadığımız pratik ve savunduğumuz sendikal anlayışla gösterdik. İşyeri sorunlarından toplu sözleşmeye, iş kazalarından özelleştirmeye dek her konuda verdığımız mücadeleyi bir o kadar da kendi genel merkezimize karşı vermek zorunda kaldık ne yazık ki. Bu 3 yıl görevden almalarda, geriye dönmüş-

lerle, üyelikten ihraç edilip soruşturulmalarıyla birlikte yaşadık. Açık ve net gerekirse, bize yönelik saldırıların işverenler tarafından yapıldığını, işverenlerin işyerinde Genel Merkez'in temsilcilerini rahatsız eden şahısları işyerinde haksızlık, işçilerin yönetime taşınması, demokrasiyi temel alan çıkarlarına dayanan anlayışımız ve buna rak gerçekleştirildiğini

Kartalın konuşma işyerine ve sendikaya dele noktasına gelin-nun havası iyice gerildi. Çünkü Genel Merkez bul 1 nolu şube yöneticilerine karşı mücadele sürecinde atılmasına neden suçuylardı. Hatta

Devamı 8.

Tes-İş Genel Merkez Yönetimi % 5 hisseyle AKTAŞ'ta otururken, 1 nolu şube yöneticileri mücadeleye çıktılar.

İSKENDERUN TEMSİLCİLİĞİMİZ AÇILDI

(İşçilerin Sesi-İskenderun) 2.8.1992'de gazetemizin İskenderun temsilciliğinin açılış gecesi düzenlendi. Gecenin açılış konuşmasını yapan temsilci arkadaşlarımız ;

"Bir yandan tüm çalışanların sesi, gözü, kulağı olma yolunda faaliyetlerimizi sürdürürken, bir yandan da kültürel boyutu da olan böyle bir geceyi sizlere sunarak, sesimizi sizlerle bütünleştirmek istiyoruz" dedi. Bugünkü hükümetin seçim meydanlarındaki vaatlerini haurlatarak, işçi sınıfının, kamu emekçilerinin, üniversitelerin, gençliğin, işsizlerin sorunlarını anlattıktan sonra, sorunların çözümü için emekçilerin kendi geleceklarine sahip çıkmasından başka bir çare olmadığını söyledi. Demokrasi konusunda da hiçbir olumlu adım atılmadığını, hukuk devleti sloganı altında hukuksuzluğun yattığını, insan hakları ihlallerinin devam ettiğini belirterek, demokrasinin yukarıdan verilmesi vaatlerle veya çıkarılacak yasalarla gerçekleştirilemeyeceğini, gerçek demokrasinin işçi sınıfı ve diğer emekçi kesimlerin mücadelesi ve örgütlenmesiyle kurulabileceğini haurlattı.

Konuşmasının son bölümünde İskenderun Belediyesi'nden atılan onaltı kişinin tekrar işlerine dönmeleri konusunda nasıl bir çaba harcanması gerektiği konusunda yer verdi. Sosyal demokrat geçinen İskenderun Belediye yönetimini sert bir dille eleştiren temsilcimiz, bu anti-demokratik ve gerici tavır kırmanın yolunun başta belediyede çalışan işçilerin ve demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların, halkın birleşik mücadelesinden geçtiğini söyledi.

İşçilerin katılımının yüksek olduğu gece, dinamik ve coşkulu oldu. Yaklaşık 800 kişinin katıldığı geceye Ali Çağan, Mehmet Gümüş, Hasan Tatar sanatçı olarak katılırlar, semahların, halayların çekildiği ve bu coşkunun sloganlarla bütünleştiği bir etkinlik halini aldı.

Demokratik ve güçlü bir

BASIN-İŞ'E DOĞRU İLK ADIM

ESKİŞEHİR OTOGARINDAN 21 İŞÇİ ATILDI

(İşçilerin Sesi-Eskişehir) Eskişehir otoparkında çalışan TÜMTİS'e bağlı temizlik, kapalı garaj ve giriş-çıkış kontrolünde çalışan işçilerden 21'i işten atılmalarından sonra protesto eylemleri başlatıldı. İşverenleri Emekli Sandığı'nın "Bize bağlı oteller zarar ediyor, bu nedenle işçi çıkarıyoruz" diye kılıf bulmaya çalıştığı işten çıkarmalar işçiler ve aileleri tarafından protesto edildi. En son olarak oturma eylemine başlayan işçilere sendikalarından bazıları, memur sendikaları ve Halkevi destek verdi.

Basın-İş sendikası Genel Kurulu, 19-20 Eylül tarihlerinde 244 delegenin katılımıyla Türk-İş toplantı salonunda yapıldı. Genel Kurul'un açılış konuşmasını yapan Genel Başkan Ali Ekber Güvenç'ten sonra kürsüye gelen Türk-İş Genel Sekreteri Mehmet Bamyacı, tamamen DISK'i suçlayan bir konuşma yaptı. DISK'i 15-16 Haziran'ı yapıtları halde sahip çıkmamakla suçlayan Bamyacı, sendikalarda istikrar için yüzde 10 barajının devamını savundu. Genel Kurul'un daha sonraki bölümünde söz alan 19 delegenin çoğunluğu Basın-İşte artık sarı, uzlaşmacı sendi-

kal anlayışın yıkılması gerektiğini belirttiler. Bu konuşmacılardan Hasan Ortatepe, "Nasil ki Ankara'da politika mecliste oluşturuluyorsa, işçilerin politikaları da işyeri meclislerinde oluşturulmalıdır. Sendikal demokrasi de, işçilerin yönetimi katılımı da bu şekilde gerçekleştirilebilir" derken, diğer bir delege Nuray Şeker de "Sendika başkanı, herhangi bir işyerine geldiğinde önce işverenle, sonra işyeri temsilcileriyle daha sonra da işçilerle görüşüyor. Böyle bir genel başkana işçi arkadaşlarımız nasıl güvensin" diye soruyordu.

Devamı 8. sayfada

Derby'de 37 İşçi İşten Atıldı

Geçtiğimiz hafta Derby fabrikasına çeşitli zamanlarda alınan 371 sözleşmeli işçi işten çıkarıldı. En yenisi 3 aylık, en eskisi 11,5 aylık işçiler işveren tarafından hiçbir gerekçe gösterilmesiz ve hak ettikleri tazminatlarını alamadan kapının önüne kondular. İşçilerin 1 maas ve 1 ikramiyeye alacakları bile tam olarak ödemedi.

12 Eylül'de her zamanki gibi işbaşı yapmak üzere fabrikaya gelen işçileri 60 polisten oluşan bir emniyet kuvveti karşıladı. İşçiler fabrikaya sokulmadılar. İşyerinde örgütlü olan Laspekli sendikası temsilcileri işçilerin çıkarıldıklarını açıkladı. İşçilerin içindeki 1 maas ve 1 ikramiyelerinin parça parça ödeneceği, bunun dışında herhangi bir ödeme yapılmayacağı açıklandı. Sendikamız da kendilerine sahip çıkmadığını gören işçiler fabrika önünde oturma direnişine başladılar. Öğleden sonra, sürekli konuşan emniyet amiri işçileri yumuşattı. İşçi emniyet amirinin konunun çözülmesi için kendilerine aracı olmasını istedikler. Alkışlar arasında bu isteği kabul eden emniyet sorumlusu Laspekim-İş şube yöneticileri ve işyeri temsilcilerinin de yardımlarıyla "sorunu" çözmek üzere 6 ay kadar olan işçileri 1 milyon avans, 6 aydan fazla çalışanları da 3 milyon avans karşılığında işten çıkışı kabul ettiler. Ayrıca tazminatları verilirse kadem tazminatlarından vazgeçmeyi de kabul ettiler. 1 hafta sonra da paralarının ödeneceği söylendi. Sevinç içinde avanslarını alan işçiler polisleri de alkışlamaya ihmal etmediler. Lakin 1 hafta sonra geriye kalmış alacaklarını almak için fabrikaya geldiklerinde haval kırığına uğradılar. İşveren Refail Torunver sözcüleri halde işçilere ödeme yapmadı. Öfkeli işçiler bir süre yine oturma direnişi yapılar ve yine ikna edilecek başka bir gün gelmek üzere gönderildiler. Ama artık alkış yoktu ve birçok "Laspekim-İş bizi sattı", "İşçi sendikası gibi işveren sendikası gibi davrandı" diyorlardı.

Organize Deri Sanayi'nde Direniş

Kazlıçeşme deri işçileri şimdi Tuzla-Aydınlıköy'deki Organize Deri Sanayi'nde modern tesislerde fa-

Sanayi işçileri de sırf sendikaya üye oldukları için işten çıkarıldılar. Atılan işçiler yaklaşık 1 aydır fabri-

mak ve en doğal hakları olan örgütlenme haklarının gaspedilmesine gözyüzmamak için direniyorlar. Mesai ücretlerinin verilmediğini, sendika açılışına gittikleri için işten çıkarıldıklarını, işverenin Kürt işçi kardeşleriyle birlikte olmalarına karşı Türk-Kürt ayrımını sürekli körüklemeye çalıştığını, silahlı adamlarıyla üstlerine yürüttüğünü söyleyen işçiler bütün bu olumsuzluklara rağmen direnmek gerektiğini söylüyorlar. Haklarını ancak bu yolla kalıcı

kat kölece bir uygulamayla, her gün işsizliği, hakareti yaşıyorlar. Yüksek Deri, Servet Deri, Alishen Deri

kalari önünde direniyorlar. Kuş uçmaz kervan geçmez bir yerde, Kazlıçeşme'nin direnme geleneğini yaşat-

mak ve en doğal hakları olan örgütlenme haklarının gaspedilmesine gözyüzmamak için direniyorlar. Mesai ücretlerinin verilmediğini, sendika açılışına gittikleri için işten çıkarıldıklarını, işverenin Kürt işçi kardeşleriyle birlikte olmalarına karşı Türk-Kürt ayrımını sürekli körüklemeye çalıştığını, silahlı adamlarıyla üstlerine yürüttüğünü söyleyen işçiler bütün bu olumsuzluklara rağmen direnmek gerektiğini söylüyorlar. Haklarını ancak bu yolla kalıcı

z kazanımlara dönük olduklarını ifade ediyorlar. Deri-İş sendikası Deri-İş sendikası karşısında hızlı birlenme faaliyeti için onların yanında hissettiriyor.

Son olarak 14 Eylül Aydınlıköy'de açıklaması yapılan Genel Başkan Yılmaz'ın "Devlet-hükümeti ledyeye yetkileri derlenirle ellerinde kolaylığı gösterip, terip milyonlarca modern fabrikaları

Hala işçilerin dük sendikal hak ve lüklerine karşı baskı yöntemlerini ruyorlar" dedi. 50 ruyorlar" dedi. 50 işçi işe "Sendika işi işe Söke Söke işi Kıymına Son" rıyla deri sanayi iş rüyüş yapı-

Zeytinburnu Belediyesi'nde İşten Çıkarma

Sözleşmeli İşçi: Resmi Köle

Belediyelerde uygulanı mevsimlik, geçici işçilik fiili uygulamanın hukuksal boyutla gelişmesi ve kazanılmış hakların ihlal edilmesiyle sonuçlanıyor. Biz mevsimlik işçilerin hukuki durumunu 1990 tarihli toplu sözleşmemizin 23. maddesi ve İş Kanunu'nun 1475 ve bağlı diğer hükümleri genel olarak şöyle tanımlıyor: a) Devamlılık arz eden işlerde çalıştırılan işçiler, süresi belirsiz işçiler ile işe alınır. b) Devamlılık arz etmeyen işlere ise süresi belirli işçiler ile alınır. Süresi

belirli işçiler en az 1 ay en fazla 6 ay. c) İşçi ihtiyacı devam ediyoruz süre bitim ve başlangıç araları 1 gündür. d) Deneme süresi 1 ay, bu süreden sonra çalıştırılan işçi daimilik arz eder. e) Mevcut boş ve boşalacak kadrolara giriş tarihi itibarı ile en eski geçici işçiden başlanır.

Belediyelerde çalıştırılmı ş olduğumuz işler temizlik, fen, park ve bahçeler gibi devamlılık arz eden işler olduğundan bizlerin de daimi statüde çalıştırılmamız gerekirken, bu süre içinde 6 aydan 6 aya 1 gün ara verilir kuralına da uyulmayarak ve

hiçbir hak talep etmeyeceğimize dair yazılara imza atılarak çalıştırılıyor. Biz Zeytinburnu Belediyesi mevsimlik işçileri, her 6 ay sonunda işten atılacağımız endişesini yaşıyoruz, işveren ve vekilleri "Sizler mevsimlik işçisiniz, yıllık izin kullanamazsınız, işten atarız" tehditini sürekli kullanıyorlar. Kendilerini yazılı ve sözlü olarak haklarımızı ihlal etmemeleri yolunda uyarırken, aynı süreçte örgütlenmemiz olan sendikamızı da haklarımızın ihlal edildiği yönünde uyarımıza rağmen, değişen bir şey olmaksızın 26.8.1992 tarihi-

Devamı 8. sayfada